

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความและเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ประกอบการสอนกับการสอนตามคู่มือครู มีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาดังนี้

1. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)
 - 1.1 วิสัยทัศน์
 - 1.2 คุณภาพผู้เรียน
 - 1.3 สาระการเรียนรู้
 - 1.4 มาตรฐานการเรียนรู้
 - 1.5 มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6)
 - 1.6 หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

โรงเรียนเทศบาลพระพุทธรบาท

2. การอ่านจับใจความ
 - 2.1 ความหมายของการอ่านจับใจความ
 - 2.2 ความสำคัญของการอ่านจับใจความ
 - 2.3 หลักสำคัญของการอ่านจับใจความ
 - 2.4 ลักษณะของการอ่านจับใจความ
 - 2.5 ทฤษฎีและจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ
 - 2.6 การสอนอ่านจับใจความ
 - 2.7 ความสามารถการอ่านจับใจความ
3. การจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครูการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
 - 3.1 ขั้นตอนการสอนการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
 - 3.2 แผนการจัดการเรียนรู้
4. การจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ประกอบการสอน
 - 4.1 ความหมายของสื่อสิ่งพิมพ์
 - 4.2 ประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์
 - 4.3 องค์ประกอบของสื่อสิ่งพิมพ์
 - 4.4 ความสำคัญของสื่อสิ่งพิมพ์
 - 4.5 เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกข้อความจากสื่อสิ่งพิมพ์
 - 4.6 การสอนโดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ประกอบการสอน

5. เจตคติ
 - 5.1 ความหมายของเจตคติ
 - 5.2 ลักษณะของเจตคติ
 - 5.3 องค์ประกอบของเจตคติ
 - 5.4 ประเภทของแบบวัดเจตคติ
 - 5.5 การสร้างมาตราวัดเจตคติแบบลิเคอร์ท
 - 5.6 เจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

ในสังคมโลกปัจจุบันการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเป็นสิ่งจำเป็นทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติม และเพื่อการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อให้สามารถนำประเทศไปสู่การแข่งขันด้านเศรษฐกิจ เข้าใจความแตกต่างทางการเมืองและวัฒนธรรมในฐานะที่เป็นพลเมืองโลกในยุคโลกาภิวัตน์ การเรียนภาษาต่างประเทศจะช่วยให้ผู้เรียนมีวิสัยทัศน์กว้างไกล สามารถสื่อสารกับชาวต่างประเทศได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมและมั่นใจ มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาและวัฒนธรรมต่างประเทศ นอกจากนี้ ยังมีความเข้าใจและภาคภูมิใจในภาษาและวัฒนธรรมไทย และสามารถถ่ายทอดวัฒนธรรม และเอกลักษณ์ไทยไปสู่สังคมโลก กรมวิชาการ (2544, หน้า 6-8) กล่าวถึงหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ดังนี้

1. วิสัยทัศน์

การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคาดหวังว่าเมื่อผู้เรียนเรียนภาษาต่างประเทศอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา ผู้เรียนจะมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ สื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ หรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก และสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์

โครงสร้างของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ กำหนดตามระดับความสามารถทางภาษาและพัฒนาการของผู้เรียน (proficiency-based) เป็นสำคัญโดยจัดแบ่งเป็น 4 ระดับ คือ

1. ช่วงชั้น ป.1-3 ระดับเตรียมความพร้อม (preparatory level)
2. ช่วงชั้น ป.4-6 ระดับต้น (beginner level)

3. ช่วงชั้น ม.1-3 ระดับกำลังพัฒนา (developing level)

4. ช่วงชั้น ม.4-6 ระดับก้าวหน้า (expanding level)

2. คุณภาพผู้เรียน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้สาระการเรียนรู้กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศเป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์ และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งเป็นคุณภาพตามความคาดหวังของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดคุณภาพได้ตามความคาดหวังดังกล่าว หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดองค์ความรู้ กระบวนการเรียนรู้ และคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ผู้เรียนพึงมี เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปีแล้ว ไว้เป็นกรอบสำหรับแต่ละช่วงชั้น ซึ่งในช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) เมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จะมีคุณภาพดังนี้

1. เข้าใจและใช้ภาษาต่างประเทศ แลกเปลี่ยน และนำเสนอข้อมูลข่าวสารสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ชีวิตประจำวัน สิ่งแวดล้อมในชุมชน

2. มีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศเน้นการฟัง-พูด อ่าน และ เขียนตามหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เวลาว่างและนันทนาการ สุขภาพ และสวัสดิการ การซื้อ-ขาย ลมฟ้าอากาศ ภายใต้วงคำศัพท์ ประมาณ 1,050 –1,200 (คำศัพท์ที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม)

3. ให้ประโยคเดี่ยว และประโยคผสม สื่อความหมายตามบริบทต่าง ๆ

4. เข้าใจข้อความที่เป็นความเรียง และไม่ใช้ความเรียงในการสนทนาทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ในบริบทที่หลากหลาย

5. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางภาษา และชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษา ตามบริบทของข้อความที่พบตามระดับชั้น

6. มีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ นำเสนอและสืบค้นข้อมูลความรู้ในสาระการเรียนรู้อื่นที่เรียนตามความสนใจและระดับชั้น

7. มีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศภายในห้องเรียน และในโรงเรียนในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม และความเพลิดเพลิน

3. สาระการเรียนรู้

สาระที่เป็นองค์ความรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ประกอบด้วย

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

4. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจกระบวนการฟังและการอ่าน สามารถตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และนำความรู้มาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะในการสื่อสารทางภาษา แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็น โดยใช้เทคโนโลยีและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

มาตรฐาน ต 1.3 เข้าใจกระบวนการพูด การเขียน และสื่อสารข้อมูล ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพ และมีสุนทรียภาพ

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาและนำไปใช้ได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนาและเปิดโลกทัศน์ของตนเอง

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 สามารถใช้ภาษาต่างประเทศตามสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชนและสังคม

มาตรฐาน ต 4.2 สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ การศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ การสร้างความร่วมมือ และการอยู่ร่วมกันในสังคม

5. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6)

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจกระบวนการฟังและการอ่าน สามารถตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และนำความรู้มาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

มาตรฐาน ต 1.1.1 เข้าใจคำสั่ง คำขอร้อง ภาษาท่าทาง และคำแนะนำในสังคมรอบตัว

มาตรฐาน ต 1.1.2 อ่านออกเสียงคำ ประโยค และข้อความง่าย ๆ ได้ถูกต้องตามหลักการอ่านออกเสียง

มาตรฐาน ต 1.1.3 เข้าใจประโยคข้อความสั้น ๆ โดยถ่ายโอนเป็นภาพหรือสัญลักษณ์และถ่ายโอนข้อมูลจากภาพหรือสัญลักษณ์เป็นประโยคหรือข้อความสั้น ๆ

มาตรฐาน ด 1.1.4 เข้าใจบทสนทนา เรื่องสั้น เรื่องเล่า และนิทาน

มาตรฐาน ด 1.2 มีทักษะในการสื่อสารทางภาษา แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็น โดยใช้เทคโนโลยีและการจัดการที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

มาตรฐาน ด 1.2.1 ใช้ภาษาง่ายๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลโดยใช้นวัตกรรมง่ายๆ และสื่อเทคโนโลยีที่มีอยู่ในสถานศึกษา

มาตรฐาน ด 1.2.2 ใช้ภาษาง่ายๆ เพื่อแสดงความต้องการของตน เสนอความช่วยเหลือแก่ผู้อื่นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยใช้สื่อเทคโนโลยีที่มีอยู่ในแหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา

มาตรฐาน ด 1.2.3 ใช้ภาษาง่ายๆ เพื่อขอและให้ข้อมูลอธิบายเกี่ยวกับบุคคลและสิ่งต่างๆ ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันและสร้างองค์ความรู้โดยใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนทางภาษาและผลจากการฝึกทักษะต่างๆ

มาตรฐาน ด 1.2.4 ใช้ภาษาง่ายๆ เพื่อแสดงความรู้สึกของตนและบอกเหตุผลโดยใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนทางภาษาและผลจากการฝึกทักษะต่างๆ รวมทั้งเลือกวิธีการเรียนภาษาต่างประเทศที่ได้ผล

มาตรฐาน ด.1.3 เข้าใจกระบวนการพูด การเขียน และสื่อสารข้อมูล ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพ และมีสุนทรียภาพ

มาตรฐาน ด 1.3.1 ให้ข้อมูลง่ายๆ เกี่ยวกับตนเองสิ่งแวดล้อมและสังคมใกล้ตัว ด้วยข้อความสั้น

มาตรฐาน ด 1.3.2 นำเสนอความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ที่ใกล้ตัว

มาตรฐาน ด 1.3.3 นำเสนอความคิดเห็นที่มีต่อเรื่องต่างๆ ที่ใกล้ตัวได้อย่างมีวิจาร์ณญาณ

มาตรฐาน ด 1.3.4 นำเสนอบทเพลงหรือบทกวีที่เป็นที่รู้จัก หรือข้อมูลจากสื่อประเภทต่างๆ ตามความสนใจด้วยความสนุกสนาน

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ด 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาและนำไปใช้ได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ด 2.1.1 เข้าใจรูปแบบพฤติกรรม และการใช้ถ้อยคำ สำนวน ในการติดต่อปฏิสัมพันธ์ตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา

มาตรฐาน ด 2.1.2 รู้จักขนบธรรมเนียมประเพณี เทศกาล งานฉลองในวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา

มาตรฐาน ด 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างมีวิจาร์ณญาณ

มาตรฐาน ต 2.2.1 เข้าใจความแตกต่างระหว่างภาษาต่างประเทศกับภาษาไทย ในเรื่องเสียงสระพยัญชนะ คำ วลี ประโยค และข้อความง่ายๆ และนำไปใช้อย่างถูกต้อง

มาตรฐาน ต 2.2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับของไทยที่มีอิทธิพลต่อการใช้ภาษา และนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสม

มาตรฐาน ต 2.2.3 เห็นประโยชน์ของการรู้ภาษาต่างประเทศในการแสวงหาความรู้ ความบันเทิง และการเข้าสู่สังคม

มาตรฐาน ต 2.2.4 สนใจเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรม

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนาและเปิดโลกทัศน์ของตน

มาตรฐาน ต 3.1.1 เข้าใจและถ่ายทอดเนื้อหาสาระภาษาต่างประเทศง่ายๆ ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ

มาตรฐาน ต 3.1.2 เข้าใจและถ่ายทอดเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เป็นภาษาต่างประเทศ

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 สามารถใช้ภาษาต่างประเทศตามสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

มาตรฐาน ต 4.1.1 ใช้ภาษาต่างประเทศตามสถานการณ์ต่างๆ ในสถานศึกษา ด้วยวิธีการและรูปแบบง่าย ๆ

มาตรฐาน ต 4.1.2 ใช้ภาษาต่างประเทศสื่อสารกับบุคคลภายในสถานศึกษา

มาตรฐาน ต 4.2 สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ การศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ การสร้างความร่วมมือ และการอยู่ร่วมกันในสังคม

มาตรฐาน ต 4.2.1 ใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อสื่อสารขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ ในสถานการณ์จำลองหรือสถานการณ์จริง

มาตรฐาน ต 4.2.2 ใช้ภาษาต่างประเทศในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขโดยรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างเหมาะสม

6. หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) โรงเรียนเทศบาลพระพุทธบาท

การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ในหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเทศบาลพระพุทธบาท ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนยึดแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยความหมายได้ฝึกการใช้ภาษาในสถานการณ์ที่มีโอกาสพบได้จริงในชีวิตประจำวันโดยยังคงให้ความสำคัญกับโครงสร้างไวยากรณ์ตามที่ปรากฏอยู่ในเนื้อหาที่ใช้สื่อความหมายของ

แนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นแนวทางการสอนที่ไม่จำกัดความสามารถของผู้เรียนไว้เพียงแต่ความรู้ด้านโครงสร้างไวยากรณ์ เท่านั้น แต่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาทุกทักษะโดยสัมพันธ์กับความสามารถทางไวยากรณ์เข้ากับกลยุทธ์การสื่อสารด้วยวิธีการที่ถูกต้องและเหมาะสมกับกาลเทศะ (โรงเรียนเทศบาลพระพุทธรบาท, 2545, หน้า 10)

โครงสร้างหลักสูตร โรงเรียนเทศบาลพระพุทธรบาท ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้กำหนดสาระการเรียนรู้ ภาษาดังประเทศ(ภาษาอังกฤษ)และหน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

สาระการเรียนรู้ ภาษาดังประเทศ กำหนดเวลาเรียน 80 ชั่วโมง/ปีการศึกษา (3 ชั่วโมง/สัปดาห์) กำหนดเรื่องที่เรียน จำนวน 12 ชั่วโมง ดังนี้

เรื่อง Place จำนวน 3 ชั่วโมง

สื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ ได้จากแผ่นพับ Tourism Information for the Saraburi region

เรื่อง Food and health จำนวน 3 ชั่วโมง

สื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ ได้จาก www.food-wikipedia.com, the free encyclopedia.htm

เรื่อง Animal จำนวน 3 ชั่วโมง

สื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ ได้จาก www.Animal-wikipedia.com, free encyclopedia.htm

เรื่อง Fruit จำนวน 3 ชั่วโมง

สื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ ได้จาก www.Mango-wikipedia.com, the free encyclopedia.htm

การอ่านจับใจความ

1. ความหมายของการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความเป็นทักษะที่จำเป็นในการอ่านเรื่องราวต่างๆ เพราะช่วยให้นักเรียนทราบสาระสำคัญที่ผู้เขียนต้องการบอก นอกจากนั้นนักเรียนยังสามารถนำทักษะการอ่านจับใจความไปใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้หรือพัฒนาตนเองให้ทันกับวิทยาการใหม่ ๆ ที่กำลังเจริญขึ้นมาก ในทุกสาขาวิชา จึงมีนักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

พนิตนันท์ บุญพาที (2542, หน้า 77) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญๆ หรือเก็บสาระสำคัญในแต่ละย่อหน้า ความสำคัญของเนื้อหามักจะปรากฏอยู่ที่ประโยคแรกๆ ของแต่ละย่อหน้า

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542, หน้า 45) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านเข้าใจเนื้อเรื่องของการอ่านจับใจความสำคัญได้ สามารถสรุปได้ ได้ความรู้จาก สิ่งที่อ่าน และสามารถตอบคำถามได้ อีกทั้งสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้

เสาวภา นันทกิจ (2546, หน้า 13) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง ความสามารถของผู้อ่านที่จะทำความเข้าใจ และตีความแปลความหมายของเรื่องหรือข้อความที่อ่านสามารถจับสาระสำคัญและเข้าใจจุดหมายสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

จุฑาภรณ์ กิตติอุดมพร (2548, หน้า 41) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง ความสามารถของผู้อ่านที่จะทำความเข้าใจและแปลความหมายของเรื่องหรือข้อความที่อ่าน สามารถจับสาระสำคัญ และเข้าใจจุดหมายสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง ความสามารถของผู้อ่านที่จะอ่านจับใจความของเรื่อง การทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง และสามารถสรุปประเด็นที่สำคัญของเรื่องที่อ่านพร้อมทั้งแปลความหมายของสิ่งที่อ่านและเข้าใจจุดมุ่งหมายของเรื่องและผู้เขียนต้องการสื่อสาร ตลอดจนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน

2. ความสำคัญของการอ่านจับใจความ

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความดังนี้ ละออ เพชรรัตน์ (2547, หน้า 120) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความว่า การอ่านจับใจความเป็นทักษะขั้นพื้นฐานของคนที่ อ่านเป็น และเป็นทักษะที่ต้องนำไปใช้มากในชีวิตประจำวัน

จุฑาภรณ์ กิตติอุดมพร (2548, หน้า 42) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความว่า การอ่านจับใจความเป็นทักษะที่สำคัญ และจำเป็นสำหรับการอ่านหนังสือทุกประเภทเพราะทักษะการอ่านจับใจความช่วยให้อ่านหนังสือได้ รวดเร็วสามารถเข้าใจเรื่องราวต่างๆที่ผู้เขียนเรื่องต้องการให้ทราบได้อย่างถูกต้อง

จากที่กล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความเป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการเรียนเพราะการเรียนต้องอาศัยการอ่านเป็นหลัก ยิ่งถ้าผู้อ่านมีความสามารถในการอ่านจับใจความได้ก็จะสามารถจะเข้าใจความหมาย เรื่องราวต่างๆที่อ่านได้อย่างถูกต้อง และรวดเร็ว

3. หลักสำคัญของการอ่านจับใจความ

การสอนอ่านจับใจความนั้น ครูควรคำนึงถึงหลักสำคัญที่ควรนำไปปฏิบัติเพื่อให้การเรียนการสอนจึงจะประสบผลสำเร็จ ดังนั้นจึงได้มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงหลักสำคัญในการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

ละออ เพชรรัตน์ (2547, หน้า 86) ได้กล่าวถึงหลักสำคัญของการอ่านจับใจความคือ การอ่านย่อหน้าแต่ละย่อหน้านั้นผู้อ่านพึงระลึกเสมอว่า จะมีความคิดสำคัญเพียงเรื่องเดียว ความคิดสำคัญ หัวใจหลักของย่อหน้า ใจความหลักจะมีความคิดย่อยๆหรือข้อความสนับสนุนที่ช่วยให้เด่นชัดยิ่งขึ้น ลักษณะของข้อความหรือประโยคใจความหลักจะเป็นข้อความกว้างๆ

ที่ครอบคลุมข้อความอื่นในย่อหน้า ส่วนข้อความสนับสนุนที่ช่วยให้ใจความหลักมีน้ำหนักมีเหตุผล จะมีลักษณะเป็นการอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับบุคคล สิ่งของ สถานที่ เหตุการณ์ การให้คำจำกัดความ การยกตัวอย่าง การจัดแบ่งหมวดหมู่ ประเภท การเปรียบเทียบสิ่งที่เหมือนกันหรือแตกต่างกัน

บุษบา รัตนะวิศ (2548, หน้า 16) ได้กล่าวถึงหลักสำคัญของการอ่านจับใจความคือ ครูต้องพยายามบอกให้นักเรียน รู้จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความและเห็นคุณค่าของการอ่านจับใจความนอกจากนี้ต้องคำนึงถึงความสนใจและปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวกับการอ่านของนักเรียนพร้อมทั้งต้องมีการประเมินผลอยู่เสมอ เพื่อจะได้ทราบปัญหา ข้อบกพร่อง ซึ่งครูจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขและให้ความช่วยเหลือได้อย่างถูกต้อง

จากการอ่านข้อความข้างต้นพอสรุปได้ว่าการอ่านจับใจความหมายถึง การอ่านจับใจความหลักของแต่ละย่อหน้าเพื่อตีความหมายแปลความหมายจากตัวอักษรและบทอ่านเพื่อเป็นแนวคิดของผู้อ่านสิ่งสำคัญผู้อ่านต้องหาความหมายจากประโยคและประโยคที่สนับสนุนนั้น เป็นต้น

4. ลักษณะของการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความนั้น จะต้องมีการฝึกให้รู้จักการสังเกตลักษณะของใจความสำคัญด้วยว่าอยู่ส่วนใดของประโยคหรือย่อหน้า ดังนั้นจึงได้มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงลักษณะของการอ่านจับใจความสำคัญดังนี้

แววมยุรา เหมือนนิล (2541, หน้า 17) ได้กล่าวถึงลักษณะของการอ่านจับใจความดังต่อไปนี้

1. การจัดลำดับเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่านและสามารถเล่าเรื่องโดยใช้คำพูดของตนเอง
2. การบอกเล่าความทรงจำจากการอ่านในสิ่งที่เฉพาะเจาะจงได้ เช่น ข้อเท็จจริง รายละเอียด
3. ปฏิบัติตามคำสั่ง หรือ ข้อเสนอแนะหลังการอ่านได้
4. การรู้จักแยกข้อเท็จจริง ความคิดเห็น หรือ จินตนาการได้
5. การรวมข้อมูลใหม่กับข้อมูลเก่าที่มีอยู่แล้วได้
6. การเลือกความหมายที่ถูกต้องและนำไปใช้ได้
7. การให้ตัวอย่างประกอบได้
8. การจำแนกใจความสำคัญและส่วนขยายใจความสำคัญได้
9. การกล่าวสรุปได้

บุษบา รัตนะวิศ (2548, หน้า 17) ได้กล่าวว่าลักษณะของการอ่านจับใจความสำคัญนั้น เมื่ออ่านประโยคแล้วเข้าใจความหมายทันที หรือต้องอ่านหลายๆ ประโยคแล้วจึงจะบอกใจความสำคัญของเรื่องได้ใจความนั้นอาจจะอยู่ตอนต้น ตอนกลางหรือตอนท้ายของแต่ละ

ย่อหน้า ในข้อความนั้น และเป็นประโยคที่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง ซึ่งอาจเป็นประโยคเดียว หรือประโยคซ้อนก็ได้

บอนด์, และทิงเกอร์ (Bond, & Tinker, 1993, p. 235) ได้กล่าวถึงพื้นฐานของความเข้าใจในการอ่านจากส่วนย่อยไปจนถึงความเข้าใจส่วนรวม ดังนี้

1. การเข้าใจความหมายของคำ
2. การเข้าใจหน่วยความคิดจากกลุ่มคำ
3. การเข้าใจประโยค
4. การเข้าใจความเป็นตอนๆ
5. การเข้าใจเรื่องราวทั้งหมด

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ลักษณะของการอ่านจับใจความจะเป็นลักษณะพฤติกรรมทางสมองในชั้นความเข้าใจซึ่งจะแสดงออกในลักษณะของการแปลความ ตีความ และขยายความจากเนื้อเรื่องหรือข้อความที่ได้อ่านอย่างถูกต้องและเหมาะสม

5. ทฤษฎีและจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความที่จะทำให้นักเรียนบรรลุถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้ ควรคำนึงถึงหลักทฤษฎีและจิตวิทยาบางประการ ดังนั้นนักการศึกษา และนักจิตวิทยาหลายท่านได้กล่าวถึงทฤษฎีและจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความไว้ดังต่อไปนี้

สุมิตรา อังควัฒนกุล (2540, หน้า 36) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

1. การอ่านที่เน้นพฤติกรรม การเรียนรู้เป็นการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองโดยให้การเสริมแรงที่เหมาะสมในขณะที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าจะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ดังนั้นการอ่านจึงเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ที่มีการจัดลำดับไว้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งหมายถึงการอ่านต้องประกอบด้วยทักษะเบื้องต้น และทักษะที่มีความซับซ้อน แต่ทักษะที่เป็นพื้นฐานก็จะถูกหลอมรวมเข้าด้วยกันโดยผ่านกลวิธีการฝึกฝนให้นักเรียนแยกแยะได้ว่าส่วนใด เป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับตัวอักษรและส่วนใดเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา

2. การอ่านที่เน้นความรู้ความเข้าใจ ทฤษฎีความรู้ความเข้าใจมีแนวคิดว่าพฤติกรรมทุกอย่างต้องประกอบด้วย องค์ประกอบ 3 ประการ คือ ประสบการณ์ในการเรียนรู้ ควรรู้จักสะสมความรู้และการนำความรู้ไปใช้ ดังนั้นทฤษฎีความรู้ความเข้าใจจึงเป็นหน้าที่ของสมองส่วนกลางในการตีความตัวแปรต่างๆ การเรียนรู้จึงขึ้นอยู่กับความรู้จักเชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับประสบการณ์เดิมและแสดงออกอย่างเหมาะสม

3. การอ่านที่เน้นทฤษฎีพัฒนาการ มีแนวคิดว่าการเรียนเกิดขึ้นตั้งแต่วัยที่ต้องพึ่งพาผู้อื่น และจะพัฒนาไปตามความเจริญของแต่ละวัย สิ่งสำคัญที่สุดของช่วงอายุคือจะมีการเรียนรู้หรือทักษะเฉพาะอย่างไรในแต่ละช่วงอายุ ถ้าหากในช่วงนั้นไม่เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสม พัฒนาการเรียนรู้ในช่วงนั้นก็บกพร่องไปและจะมีผลกระทบต่อการเรียนรู้ในส่วนนั้นภายหลัง

ดังนั้น การอ่านจึงเป็นกระบวนการรับรู้ซึ่งมีพื้นฐานมาจากช่วงพัฒนาการต่าง ๆ ความสามารถที่นักเรียนแสดงออกในการอ่านเป็นเครื่องชี้ให้เห็นระดับพัฒนาการนักเรียน

บุษบา รัตนะวิศ.(2548,หน้า19)ได้กล่าวถึงจิตวิทยาที่เกี่ยวกับการอ่านจับใจความ คือความพร้อมทางด้านร่างกาย ซึ่งได้แก่ ความสามารถในการมองเห็น ความพร้อมทางสมอง และความพร้อมทางอารมณ์ แต่สิ่งที่สำคัญที่สุด คือ ความพร้อมของนักเรียนและความสนใจในการอ่าน

จากทฤษฎีการอ่านจับใจความสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความต้องสร้างความสนใจให้กับนักเรียนเพื่อที่จะเป็นแนวทางในการแสวงหาความรู้จากโรงเรียน ชุมชน ห้องสมุดจากสภาพแวดล้อมและอื่นๆ ส่วนที่สำคัญก็คือจากประสบการณ์ของนักเรียนเอง

6. การสอนอ่านจับใจความ

การสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพจะต้องฝึกให้ผู้เรียนสามารถอ่านจับใจความของเรื่อง ที่อ่านได้ ซึ่งจะทำให้อ่านหนังสือรวดเร็ว การอ่านจับใจความเป็นทักษะที่จำเป็นต้องฝึกฝนอยู่ เสมอไม่ว่าจะเรียนเรื่องอะไร ระดับไหนก็ตาม เพราะถ้าไม่สามารถอ่านจับใจความสำคัญได้แล้ว นักเรียนจะไม่ได้ประโยชน์จากการอ่านเท่าที่ควร ดังนั้นนักการศึกษาหลายท่านจึงได้กล่าวถึง หลักการสอนอ่านจับใจความไว้ดังนี้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2540, หน้า 11-13) ได้สรุปลำดับขั้นตอนการพัฒนาการอ่านของเด็ก ได้กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนาการของเด็กในระดับแรกเกิดจนถึงอายุประมาณ 15 ปีโดยศึกษาจากพัฒนาการทางด้านร่างกาย ความคิด และความสนใจของเด็กซึ่งในแต่ละชั้นเด็ก จะมีความสนใจแตกต่างกันไปตามช่วงอายุ และลำดับขั้นตอนการพัฒนาในการอ่านจะดำเนินไปตามขั้นตอนการพัฒนาทางร่างกายสามารถแบ่งได้เป็น 6 ชั้นดังนี้

ชั้นก่อนเริ่มอ่าน ชั้นนี้จะเริ่มตั้งแต่ทารกจนกระทั่งถึงวัยก่อนเข้าโรงเรียนอนุบาล เป็นช่วงเวลาที่ได้เตรียมตัวเพื่อรับกับพัฒนาการในขั้นต่อไป การเตรียมเด็กควรเน้น กิจกรรมที่จะช่วยพัฒนาให้เด็กรู้จักระเบียบ กฎเกณฑ์ การอ่านจึงเป็นกิจกรรมหนึ่งที่จะช่วย ส่งเสริมความเจริญเติบโตให้กับเด็ก ผู้ปกครองควรเตรียมเด็กให้มีประสบการณ์ทางภาษาให้ มากขึ้น

ชั้นเริ่มต้นอ่าน ชั้นนี้จะเริ่มตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนกระทั่งชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เด็ก จะคุ้นเคยกับคำง่าย ๆ ที่อยู่ใกล้ ๆ ตัว และพูดประโยคสั้น ๆ เด็กจะใช้เวลาและจำประโยคเหล่านี้ ได้ทั้งนี้แสดงให้เห็นถึงการเริ่มต้นรู้จักใช้คำให้สัมพันธ์กับความหมาย อันเป็นส่วนหนึ่งของการ จัดประสบการณ์ในการอ่าน โดยปกติกิจกรรมการสอนอ่านอย่างเป็นทางการ จะเริ่มต้นในชั้นนี้

ชั้นเริ่มต้นอ่านอย่างอิสระ ชั้นนี้เริ่มตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงประถมศึกษาปีที่ 3 ครูต้องพิจารณาและตัดสินใจว่าเด็กคนใดมีความพร้อม สมควรที่จะอ่านอย่างอิสระ หรือ อ่าน ได้ด้วยตนเอง โดยพิจารณาจำนวนคำที่เด็กรู้จักว่าต้องมีมากพอ และรู้จักโครงสร้างของประโยค วิธีวิธีการสอนที่ครูจะนำมาใช้ในชั้นนี้ คือ การแนะนำให้เด็กรู้จักคำยากในเรื่องจนเข้าใจแล้วจึงให้

อ่านเรื่อง เรื่องที่อ่านควรมีความยาวเหมาะสมกับอายุ สายตา และช่วงความสนใจของเด็ก การสอนอ่านในขั้นนี้ครูควรแนะนำให้เด็กรู้จักส่วนประกอบของคำ เป็นการเตรียมตัวเพื่อนำไปสู่ การอ่านด้วยตนเอง

ขั้นถ่ายโยงความรู้ ขั้นเริ่มตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 2-4 เด็กจะพบหนังสือประเภท ต่างๆ ที่มีเนื้อเรื่อง แตกต่างจากหนังสือแบบเรียน ครูต้องแนะนำการเลือกหนังสืออ่านให้ เหมาะสมกับวัยและความสนใจ การสอนอ่านในใจจะเริ่มต้นในขั้นนี้ การอ่านในใจเป็นการอ่าน เพื่อเก็บข้อความกระบวนการสอนอ่านจึงเป็นการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ และทำความเข้าใจ เรื่องราวให้มากยิ่งขึ้น

ขั้นภูมิภาคาระดับกลาง ขั้นเริ่มตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 4-6 เด็กจะมีทักษะในการ อ่านมากขึ้นครูควรเริ่มสอนการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ เด็กจะอ่านหนังสืออย่างกว้างขวางครู ควรแนะนำหนังสือและให้ข้อคิดเกี่ยวกับการเลือกหนังสือ ทักษะการอ่านที่ควรสอนคือ การอ่าน เพื่อจับใจความสำคัญของเรื่อง

ขั้นภูมิภาคาระดับสูง ขั้นเริ่มตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นต้นไปเด็กจะมี รสนิยมในการอ่าน เลือกหนังสือที่อ่านแตกต่างกัน นอกจากนั้นจะมีความสนใจ มีทัศนคติเข้ามา เกี่ยวข้องในการอ่านด้วย การอ่านในขั้นนี้เป็นการอ่านระดับสูง ผู้อ่านต้องมีเทคนิค วิธีอ่าน รู้คำศัพท์ รู้วิธีอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ

บุษบา รัตนะวิศ (2548, หน้า 19) ได้กล่าวถึงหลักการสอนอ่านจับใจความไว้ว่า ครูจะต้องสอนให้นักเรียนรู้จักวิธีการอ่านจับใจความโดยนักเรียนควรจะอ่านหรือฟังเรื่องราว ตลอดทั้งเรื่องก่อนแล้วจึงตั้งคำถามหรือถามตัวเองว่าเรื่องที่อ่านเป็นเรื่องอะไร ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร พร้อมทั้งบันทึกย่อเรื่องที่อ่านและสิ่งที่สำคัญควรฝึกฝนอ่านอย่างสม่ำเสมอ

คอลลาฮาน, คลีค, และเคลย์ป (Callahan, Clark, & Kellough, 1988, pp.334-338) ได้เสนอแนวการสอนอ่านจับใจความให้กับนักศึกษาครูในรูปแบบของบทเรียนโมดูล (module) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

การสอนคำศัพท์

การสอนคำศัพท์สามารถพัฒนาได้โดยครู อย่ายสรุปว่านักเรียนทราบความหมาย ของคำศัพท์ทุกคำ ในขณะที่เดียวกันให้หลีกเลี่ยงการสอนคำศัพท์อย่างละเอียด ครูควรใช้เทคนิค ให้นักเรียนได้ขยายวงความรู้ด้านคำศัพท์

1. สร้างบริบทที่เหมาะสมสำหรับคำศัพท์ใหม่ เช่น ยกตัวอย่างประโยคซึ่งให้ ความหมายที่ต้องการและเหมาะสมกับระดับของนักเรียน

2. สอนกุญแจคำ (key word) โดยการสอนกุญแจคำก่อนที่จะให้นักเรียนอ่านอาจ ต้องทำอย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยให้ความหมายหลายๆ ความหมายเพื่อความเหมาะสมกับบท อ่าน จะถูกเก็บรวบรวมไว้และกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้คำศัพท์ใหม่ตอบคำถามปากเปล่าใน ห้องเรียน

3. การนำคำศัพท์มาใช้เป็นวิธีสอนให้เกิดประโยชน์ เช่น ถ้ามีปัจจัยเติมหน้าปัจจัยหลัง ที่สำคัญสามารถนำมาแยกวิเคราะห์ คำศัพท์ยาวๆ ควรแบ่งพยางค์ออกเพื่อให้ง่ายต่อการออกเสียง การไต่ยีน และการนึกถึงหลักทางไวยากรณ์ เช่นคำที่ลงท้ายด้วยed บ่งบอกว่าเป็นคำกริยาที่ลงท้ายด้วย.ly บ่งบอกว่าเป็นกริยาวิเศษณ์ เพราะรูปแบบของคำที่ใช้ในรูปประโยค หรือ ความสัมพันธ์กับคำอื่นที่ช่วยชี้ให้ทราบความหมาย

4. สอนการสังเกตลักษณะการพิมพ์ที่ใช้ที่เป็นประโยชน์การอ่าน เช่น การใช้เหตุผลข้างหน้า การใช้คำอธิบาย หัวเรื่อง หมายเหตุท้ายหน้า การสรุป เครื่องหมายวรรคตอน

5. ส่งเสริมให้ใช้พจนานุกรมและสอนการใช้พจนานุกรมเมื่อนักเรียนได้เรียนรู้การใช้พจนานุกรมที่เหมาะสมและใช้บ่อยๆ นักเรียนก็จะขยายวงความรู้เรื่องคำศัพท์ด้วยตัวของนักเรียนเอง พจนานุกรมเป็นแหล่งข้อมูลให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้ ทักษะการใช้พจนานุกรมที่จำเป็น เช่น การใช้คำช่วย การเลือกคำที่เหมาะสม การระลึกว่าคำศัพท์ที่มีความหมายได้หลายอย่าง การออกเสียงคำ การลงเสียงหนัก การรวมคำ ความหมายที่เกี่ยวข้องมารวมจากคำศัพท์

6. การใช้บัตรคำศัพท์ หรือ สมุดจดคำศัพท์ โดยการบันทึกคำศัพท์ลงในบัตรคำศัพท์ หรือ สมุดจดคำศัพท์

7. ความสามารถในการอ่านจับใจความ

1. การแปลความ หมายถึง การแปลความหมายตามตัวอักษร ซึ่งเป็นความสามารถระดับพื้นฐานโดยไม่มีสิ่งอื่นเกี่ยวข้อง ครูสำรวจอย่างไม่เป็นทางการโดยการถามคำถามทั้งทางตรงและทางอ้อมเพื่อสำรวจความสามารถการอ่านของนักเรียน ด้วยประสบการณ์และการสังเกตตอบสนอง ครูควรให้นักเรียนได้อ่านบทอ่านหลายๆ ชนิดและใช้คำถามที่แตกต่างกันเพื่อช่วยให้นักเรียนในการอ่านระดับแปลความ การอภิปราย พูดคุยก่อนการอ่าน และหลังการอ่านจำเป็นต้องทำเพื่อกระตุ้นความสนใจ และเพื่อทำให้มั่นใจในการแปลความสามารถใช้คำถาม เช่น

ผู้เขียนบอกอะไรเรา

ข้อความส่วนใดในบทอ่านที่บอกรายละเอียด

ประโยคนี้หมายความว่าอย่างไร

ครูต้องปรับแนวคิดให้เข้ากับความสามารถของนักเรียน ต้องไม่กระทำความคิดที่จะเกิดขึ้นจากครู เช่น การสรุปว่านักเรียนทุกคนมีความสามารถในระดับเดียวกัน มีทักษะ

2. การตีความ เป็นการอ่านที่ผู้อ่านต้องหาความมุ่งหมาย หรือวัตถุประสงค์ของผู้เขียนได้ ตีความหมายของข้อความได้ การพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ เห็นความแตกต่างระหว่างข้อที่เป็นข้อเท็จจริงและความคิดเห็น แยกความคิดเห็นของตนเองกับผู้เขียนได้ ผู้อ่าน

ต้องพิจารณาแหล่งที่มาที่ผู้เขียนอ้างถึง การอ่านในขั้นนี้จำเป็นต้องใช้กระบวนการคิดและ
ประสบการณ์ การอ่านในขั้นนี้ควรควรใช้คำถาม เช่น

คุณคิดว่าทำไมผู้เขียนจึงเขียนเช่นนั้น

คำนี้คุณคิดว่าหมายถึงอะไร

คุณเห็นด้วยหรือไม่ เพราะอะไร

คุณสามารถแยกข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็นของผู้เขียนได้ไหม

การให้แบบฝึกหัดการอ่านในขั้นนี้ เป็นการกระทำที่ไร้ประสิทธิผล เพราะ
จุดประสงค์ของการอ่านในขั้นนี้ไม่ได้ถูกกำหนดออกมาอย่างเด่นชัด ดังนั้นการสอนอ่านในขั้นนี้
ควรเริ่มต้นด้วยกิจกรรมที่กระตุ้นความสนใจ กิจกรรมหนึ่งในหลายๆ กิจกรรมที่ได้รับการพิสูจน์
แล้วว่า มีประโยชน์สำหรับครู คือการใช้การทำนายการพยากรณ์เกี่ยวกับบทอ่านที่จะอ่านต่อไป
นักเรียนแต่ละคนจะจดบันทึกไว้ว่าเขาคิดว่าอะไรจะเกิดขึ้นหรือความคิดหลักที่ผู้เขียนต้องการ
หรือข้อความที่สนับสนุนน่าจะเป็นข้อความใด การลงความเห็นร่วมกันหลังการอ่านโดยนักเรียน
จะเปรียบเทียบคำทำนายของตนกับมติที่เป็นเอกฉันท์ของห้อง

3. การขยายความ เป็นการนำสิ่งที่เกี่ยวข้องกันมาพิจารณาผลที่ตามมาและ
ดึงเอาเนื้อหาของที่ผู้เขียนไม่ได้เขียนไว้เป็นกระบวนการวิเคราะห์ จนกระทั่งถึงการสังเคราะห์
โดยผู้อ่าน ตั้งแต่เริ่มต้นจนเกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน และการสะท้อนความคิด ความสำคัญ
ออกมา จุดมุ่งหมายของการอ่านในขั้นนี้เป็นจุดมุ่งหมายที่สูงที่สุดและยากที่สุดที่จะทำให้สำเร็จ
ควรควรใช้คำถามเช่น สิ่งที่ผู้เขียนกล่าวถึงเป็นจริงหรือไม่ แสดงความเห็นเพิ่มเติมที่คิดได้
นอกเหนือจากบทอ่านคืออะไรบ้าง ปฏิบัติตอบสนองอื่นๆ ที่คนทั่วไปและเราเองจำเป็นต้องทำ
เพราะอะไร ถ้ามีบางอย่างแตกต่างไปจากที่ผู้เขียนกล่าวถึง ทรรศนะมุมมองของผู้อ่านจะ
เปลี่ยนไปอย่างไร อะไรบ้างที่คาดว่าจะเปลี่ยนแปลงหรือเกิดขึ้น ถ้ามีบางอย่างเกิดขึ้น หรือ
ดำเนินไปตามที่ผู้เขียนพยากรณ์ไว้ คุณต้องการเห็นอะไรเปลี่ยนแปลงเพราะอะไรทำอย่างไร
สิ่งเหล่านี้จึงจะกลายเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ ทำไมตัวเลือกเหล่านี้จึงสำคัญ และสำคัญกับใคร คุณมี
ความคิดใหม่อะไรที่เกิดจากบทอ่านบทอ่านประเภทที่ส่งเสริมจินตนาการ เช่น บทละคร บทร้อย
กรอง จะส่งผลต่อการอ่านแบบขยายความ

สรุปได้ว่าการสอนอ่านจับใจความเป็นการฝึกทักษะที่ต้องฝึกฝนให้กับผู้เรียนอย่าง
มีขั้นตอน เพื่อให้อ่านเรื่องแล้วบอกสาระเรื่องได้ว่าอ่านเรื่องอะไร ตั้งคำถาม และสรุปใจความ
ของเรื่องได้เพื่อให้นักเรียนเข้าใจในกระบวนการสอนอ่านจับใจความและเทคนิคในการอ่าน
เพื่อให้มีความรู้ความสามารถมีประสบการณ์ในการอ่านอย่างแท้จริง

การจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครูการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

1. ขั้นตอนการสอนการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

การสอนภาษาอังกฤษโดยใช้เนื้อหาเพื่อการเรียนรู้ภาษานั้น ผู้สอนสามารถจัดลำดับของบทเรียนดังต่อไปนี้ (สถาบันราชภัฏเชียงใหม่, 2541, หน้า 11-13)

ขั้นที่ 1 การเลือกเนื้อหา (selecting the theme)

เนื้อหาที่จะใช้สอนนั้นจะต้องสอดคล้องกับความเป็นจริงและมีหัวเรื่องย่อยที่สัมพันธ์กัน และเรื่อง que เลือกจำต้องสัมพันธ์กับประสบการณ์และสถานการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน นอกจากนี้ผู้สอนยังต้องคำนึงความต้องการและความสนใจของผู้เรียนอีกด้วย

ขั้นที่ 2 การเลือกสื่อการเรียนหรือบทเรียน (selecting the material or the text)

การเลือกสื่อการเรียนหรือบทเรียนนับเป็นขั้นจอนที่สำคัญที่สุด เพราะผู้สอนจะต้องหาบทเรียนในกรอบเนื้อหาที่ควาผู้เรียนสนใจ ทั้งจะต้องฝึกให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะในการคิดในระดับสูง เช่น สามารถตีความ สังเคราะห์ข้อมูล ระบุความเป็นเหตุเป็นผลหรือแยกประเด็นที่เป็นที่เห็นอกเห็นใจออกจากข้อเท็จจริง โดยในการเลือกบทเรียนผู้สอนควรรำค้ำนองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. เนื้อหาของบทเรียนควรเป็นเรื่องจริง มีเนื้อหาทันสมัย และมีข้อมูลมากพอที่จะให้ผู้เรียนฝึกทักษะการอ่านเขียนและฟัง
2. งานหรือกิจกรรมสอดคล้องกับสถานการณ์จริงเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนพัฒนาความคิดเชิงวิพากษ์วิจารณ์
3. บทเรียนน่าสนใจ มีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน
4. เนื้อหาเข้าใจง่ายมีการเรียบเรียงเนื้อหาตลอดจนสำนวนภาษาอย่างเหมาะสม
5. เนื้อหา มีรูปแบบการเรียนที่หลากหลายและผู้สอนสามารถใช้สื่อการสอนได้หลายแบบ

ขั้นที่ 3 การสร้างแผนภูมิแสดงเครือข่าย (web)

ผู้สอนควรเลือกหัวข้อเรื่องที่สอนจากแหล่งและสื่อที่มีอยู่ โดยพิจารณาความคิดรวบยอด ซึ่งเป็นประเด็นหลักของเนื้อหาเพื่อกำหนดหัวข้อเรื่องที่สอน และเลือกเนื้อหาแต่ละเนื้อหาของหัวข้อใดหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งควรมีความต่อเนื่องกันและสัมพันธ์กับหัวข้อในหน่วยอื่นในกรอบเรื่องเดียวกันเพื่อให้วิชาที่สอนสอดคล้องกับหลักสูตรอย่างมีเอกภาพการเลือกหัวข้อเรื่องที่สัมพันธ์กันมาสอนจะทำให้ผู้เรียนนำความรู้เดิมมาใช้และได้เรียนรู้ทั้งด้านภาษาและความรู้ด้านเนื้อหาเพิ่มขึ้นมาสอนจะทำให้ผู้เรียนนำความรู้เดิมมาใช้และได้เรียนรู้ทั้งด้านภาษาและความรู้ด้านเนื้อหาเพิ่มขึ้น

ขั้นที่ 4 การสร้างงานและกิจกรรมการเรียนการสอน

การสร้างงานและกิจกรรมการเรียนการสอนขึ้นอยู่กับลักษณะของเนื้อหา กล่าวคือผู้สอนจะวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อที่จะประเมินว่าผู้เรียนจะต้องมีความรู้เบื้องต้นอะไรบ้างก่อนที่จะ

อ่านบทเรียนหรือทำกิจกรรม หลังจากนั้นจึงสร้างกิจกรรมจากเนื้อหาเพื่อสอนศัพท์ รูปแบบและโครงสร้างของภาษา การเรียบเรียงเนื้อความ กลวิธีการเรียน ทักษะการเรียน และการฝึกการสื่อความหมายในรูปแบบปฏิสัมพันธ์ กิจกรรมและทีมงานผู้สอนมอบหมายให้เป็นการฝึกผู้เรียนให้สามารถสังเคราะห์ข้อมูลหลากหลาย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับบทเรียนกิจกรรมแต่ละขั้นตอนต้องมีความสัมพันธ์และเสริมกันและจากจุดเน้นสำคัญที่ว่า ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ภาษาได้ดี ถ้ามีโอกาสใช้ภาษาในสถานการณ์ที่เหมือนจริงและผู้เรียนจะใช้ภาษามากขึ้นถ้ามีความสนใจในเนื้อหาที่เรียน ดังนั้น ผู้สอนจึงต้องนำเนื้อหาที่เป็นจริงและสถานการณ์การเรียนรู้อันสมจริงมาให้ผู้เรียนฝึกใช้ภาษาเพื่อที่จะทำความเข้าใจสาระของเนื้อหาโดยผู้เรียนสามารถใช้พื้นความรู้เดิมของตนเองในภาษาไทยมาโยงกับเนื้อหาของวิชาภาษาอังกฤษ และที่สำคัญที่สุดคือแนวทางการสอนแนวฝึกที่ให้ผู้เรียนคิดเป็น สามารถวิพากษ์วิจารณ์ข้อมูลที่ได้จากเนื้อที่เรียนและให้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือในการค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมได้ ฉะนั้น การเรียนการสอนแนวนี้จึงเหมาะสมกับการสอนภาษา ในระดับมัธยมศึกษา (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2544, หน้า 5)

2. แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ คือ ผลการเตรียมการอย่างเป็นรูปธรรมของการแปลงหลักสูตรสู่กระบวนการจัดการเรียนให้กับผู้เรียน แผนการสอนจึงเป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ที่สำคัญที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน จึงต้องให้ความสำคัญ มีความรู้ ความเข้าใจ รวมทั้งเห็นภาพรวมและขั้นตอนของการดำเนินการที่ชัดเจน เพื่อให้สามารถจัดทำแผนการสอน นิเทศ หรือบริหารจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุผลตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร (กรมวิชาการ, 2546 : 10)

แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนการหรือโครงการที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาใดวิชาหนึ่ง เป็นการเตรียมการสอนอย่างมีระบบ และเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้และจุดหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แผนการจัดการเรียนรู้จึงเป็นหลักฐานเอกสารแสดงความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงของครูผู้สอน แผนการสอนจะแสดงถึงการเตรียมตัวล่วงหน้าของครูและการวางแผนการสอนในองค์ประกอบต่างๆ ที่สอดคล้องสัมพันธ์อย่างเป็นระบบบ่งชี้ถึงความเป็นมืออาชีพของครู การจัดทำแผนการสอนจึงเป็นหน้าที่ที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งในวิชาชีพของความเป็นครู โดยความสำคัญของแผนการสอน การจัดทำแผนการสอนจะก่อให้เกิดประโยชน์ดังนี้

1. ก่อให้เกิดการวางแผนและการเตรียมการล่วงหน้าเป็นการนำเอาเทคนิควิธีการสอน การเรียนรู้ สื่อเทคโนโลยีและจิตวิทยาการเรียนการสอนมาผสมผสานประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมด้านต่างๆ

2. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร เทคนิคการเรียนการสอน การเลือกใช้สื่อ การวัดและประเมินผลตลอดจนประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจำเป็น
3. เป็นคู่มือการสอนสำหรับตัวครูผู้สอนและครูที่สอนแทน นำไปใช้ปฏิบัติการสอนอย่างมั่นใจ
4. เป็นหลักฐานแสดงข้อมูลด้านการเรียนการสอน และการวัดประเมินผลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนต่อไป
5. เป็นหลักฐานแสดงความเชี่ยวชาญของครูผู้สอน ซึ่งสามารถนำไปเสนอเป็นผลงานทางวิชาการได้

การจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ประกอบการสอน

1. ความหมายของสื่อสิ่งพิมพ์

สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์เราในสังคมมนุษย์เราจะสามารถทราบข่าวสารเหตุการณ์และสิ่งที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะใกล้หรือไกลตัวได้จากสื่อสิ่งพิมพ์ ดังนั้นจึงมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของสื่อสิ่งพิมพ์ไว้ดังนี้

นลินี เสาวภาคย์ (2542, หน้า 141) กล่าวว่า สื่อสิ่งพิมพ์หมายถึง สื่อที่ใช้ติดต่อบรรยากาศ ทำความเข้าใจกันโดยภาษาเขียน โดยใช้วัสดุกระดาษพิมพ์ออกมาพร้อมๆกัน เพื่อแจกจ่ายให้กับผู้อ่านคราวละมากๆ สื่อสิ่งพิมพ์นั้นอาจออกมาในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร จุลสาร โบปลิว แผ่นพับ หนังสือคู่มือครู และโปสเตอร์ เป็นต้น

สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์ (2543, หน้า 13) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สื่อสิ่งพิมพ์ คือ หนังสือ และเอกสารที่มีอยู่ในห้องสมุด ได้แก่ ต้นฉบับผู้เขียน หนังสือพิมพ์ สื่อสิ่งพิมพ์แบบต่อเนื่อง และ จุลสาร

สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ (2546, หน้า 22) ได้ให้ความหมายของสื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง สื่อที่ได้ผ่านกระบวนการผลิตลงบนกระดาษ โดยการพิมพ์จากต้นแบบให้ได้เหมือนกันจำนวนมากๆ ในเวลาที่รวดเร็ว มีแนวคิดการกำหนดเนื้อหา และกลุ่มเป้าหมายที่จะรับข่าวสารอย่างเป็นระบบและชัดเจน โดยมุ่งหวังผลทางการสื่อสารอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น เพื่อการโฆษณา เพื่อการประชาสัมพันธ์ เพื่อความเพลิดเพลินบันเทิงใจ เพื่อการศึกษา เพื่อการณรงค์

รัชชนก สวนสีดา (2547, หน้า 7) ได้ให้ความหมายของสื่อสิ่งพิมพ์ว่า คือ สื่อสิ่งพิมพ์ชิ้นนั้นๆ ประกอบด้วยอะไรบ้างเป็นหลักเกณฑ์ โดยหลักการแล้วเหมือนกันแบบหนึ่ง อาจพิจารณาว่า สื่อสิ่งพิมพ์ประกอบด้วย หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร หนังสือ แผ่นพับ โปสเตอร์ โฆษณา หรืออีกแบบหนึ่งอาจพิจารณาว่า สื่อสิ่งพิมพ์ ประกอบด้วย โปสเตอร์ แผ่นปลิว จดหมายข่าว และคู่มือ

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า สื่อสิ่งพิมพ์หมายถึง หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร เพื่อผลิตสื่อออกมาแต่ละวันนั้นเป็นสิ่งจำเป็นต่อมนุษย์และมีอิทธิพลกับผู้อ่าน เพื่อแสวงหาความรู้และให้ทันกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทุกวัน

2. ประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์

รัชชนก สวนสีดา (2547, หน้า 9–30) ได้สรุปประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์ ดังนี้

1. สิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือ เป็นหนังสือสิ่งตีพิมพ์ที่มีอักขระบันทึกความรู้ ความคิด ความเชื่อถือ ประสบการณ์และการกระทำของมนุษย์ โดยรวบรวมเย็บเล่มที่ถาวร เนื้อหารวบรวมขึ้นจากข้อมูล หรือความรู้ที่นึกคิดจากผู้เขียนที่บุคคลเดียวหรือมากกว่า อาจเป็นเรื่องเดียวกัน หรือหลายเรื่องในเล่มเดียวกัน ต้องมีเนื้อหาสาระเป็นแกนสำคัญ ประเภทหนังสือแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

1.1 สิ่งพิมพ์ที่เป็นสารคดี มีเนื้อหาสาระเป็นการให้ความรู้โดยตรง ได้แก่ หนังสือแบบเรียน ตำราเรียน และหนังสือประกอบการเรียนตามสาขาวิชา

1.2 สิ่งพิมพ์ที่เป็นบันเทิงคดี เนื้อหาได้มุ่งไปทางวิชาใด วิชาหนึ่ง โดยเฉพาะ มิได้หวังประโยชน์จากการอ่านเป็นแบบเรียนหรือตำรา

2. สิ่งพิมพ์เพื่อการเผยแพร่ข่าวสาร เป็นสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในการถ่ายทอดข่าวสาร จากความคิดจากที่หนึ่ง ไปยังอีกที่หนึ่ง เพื่อให้มีการขยายวงกว้างในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ต่างๆ ได้แก่ประชาชนทั่วไป ประกอบด้วย 3 ลักษณะ คือ

2.1 หนังสือพิมพ์ เป็นสิ่งพิมพ์ที่เสนอข่าวสาร ความคิดเห็น ภาพ และเรื่องราวที่เกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่

2.1.1 หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม จุดเด่นของหนังสือพิมพ์ประเภทนี้อยู่ที่เนื้อหา วิธีการเสนอเนื้อหาให้กับผู้อ่าน มุ่งเน้นเสนอข่าวประเภทเร้าอารมณ์ผู้อ่าน เช่น ข่าวอาชญากรรม ข่าวภัยพิบัติต่างๆ ข่าวที่เกี่ยวข้องกับเพศ ข่าวบุคคล ตลอดจนข่าวความขัดแย้ง

2.1.2 หนังสือประเภทคุณภาพ เป็นหนังสือพิมพ์ที่ผู้บริหารหรือผู้มีการศึกษาพอสมควรนิยมอ่าน มีจำนวนจำหน่ายไม่สูงนัก มุ่งเน้นเสนอข่าวหนัก

2.2 นิตยสาร วารสาร และจุลสาร เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่ทำหน้าที่ในการเผยแพร่ข่าวสาร ความรู้ และสารคดี แต่ต่างจากหนังสือพิมพ์ตรงที่ไม่ได้ออกเป็นรายวัน ไม่เน้นข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน จะออกเป็นรายคาบ

2.3 สิ่งพิมพ์โฆษณา เป็นสิ่งพิมพ์ที่บอกกล่าว แจ้งเรื่องราวของสินค้าบริการ ความเคลื่อนไหวทางการเมือง การแสดงทางศิลปะ ทั้งนี้เพื่อตอบสนองความต้องการ ความสะดวกสบายของประชาชนในสังคม ได้แก่ สมุดเล่มบาง โบปลิ้ว แผ่นพับ แผ่นป้าย

2.4 สิ่งพิมพ์เพื่อการบรรจุภัณฑ์ ได้แก่ บรรจุภัณฑ์หลัก และบรรจุภัณฑ์รอง

2.5 สิ่งพิมพ์มีค่า ได้แก่ ธนบัตร เช็ค (เช็คธนาคาร เช็คเดินทาง) แสตมป์ บัตรเครดิต

2.6 สิ่งพิมพ์อื่นๆ ที่ใช้ในด้านสังคม ดำเนินธุรกิจ ตกแต่งให้สวยงาม

จากประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์ สรุปได้ว่า สื่อสิ่งพิมพ์หมายถึงหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารที่พิมพ์ออกเป็นรายวันรายสัปดาห์เพื่อจะเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้นักเรียนนักศึกษา ได้รับรู้ข่าวสารต่างๆ เป็นศูนย์กลาง สารคดี ความบันเทิง โทรทัศน์ วิทยุเป็นอีกส่วนของสื่อสิ่งพิมพ์และอื่นๆ

3. องค์ประกอบของสื่อสิ่งพิมพ์

สื่อสิ่งพิมพ์แต่ละประเภทมีรูปแบบที่เฉพาะ มีลักษณะที่โดดเด่น มีองค์ประกอบที่แตกต่างกัน สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ (2546, หน้า 32-45) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบ สรุปได้ ดังนี้

1. หนังสือพิมพ์ หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่รายงานข่าว และข่าวสาร เพื่อให้ความรู้ ความบันเทิง และเสนอข้อเขียนเชิงวิพากษ์ วิจารณ์ เสนอข้อคิดเห็นต่างๆ ในรูปของบทนำ

องค์ประกอบของหนังสือพิมพ์ ได้แก่ ข่าว รายงานข่าว รวมทั้งสรุป บทบรรณาธิการ หรือบทนำ บทความ หรือคอลัมน์เชิงวิพากษ์วิจารณ์ การ์ตูน ภาพข่าว ภาพประกอบ และโฆษณา

2. นิตยสารและวารสาร นิตยสารและวารสาร มีความหมายใกล้เคียงกัน หมายถึง สื่อสิ่งพิมพ์ที่มีกำหนดออกเป็นประจำที่ไม่ใช่รายวัน มักนำเสนอเนื้อหาสาระข่าวสาร และความรู้หลายรูปแบบ ซึ่งอาจเป็นความรู้เฉพาะด้าน เช่น วิชาการ บันเทิง บทความ บทวิเคราะห์ บทวิจารณ์ และแนวความคิดต่างๆ เป็นต้น ทั้งนี้ได้มุ่งถึงความสดของข่าวที่เป็นปัจจุบันทันด่วนเหมือนกับหนังสือพิมพ์

นิตยสารมีความแตกต่างกับวารสาร กล่าวคือ นิตยสารนำเสนอเนื้อหาที่เป็น บทความ สารคดี ข้อเขียน ที่ให้ความรู้และความบันเทิงแก่ผู้อ่าน หากมีการนำเสนอข่าวใน นิตยสารก็จะมีลักษณะการสรุปหรือวิจารณ์มากกว่าการเสนอข่าวประจำวันอย่างหนังสือพิมพ์ นิตยสารมีโฆษณาที่สวยงามสะดุดตา มีการจัดหน้าที่สวยงามพิถีพิถันในการจัดทำ องค์ประกอบของ นิตยสาร ได้แก่

- ปก มักมีสีสันสวยงาม หรรษา สะดุดตา พิมพ์สีเพื่อเรียกร้องความสนใจ
- สารบัญ มักเลือกเนื้อหาที่น่าสนใจมาก นิตยสารอาจมีสารบัญมากกว่า 1

หน้า

- บทบรรณาธิการ เป็นข้อเขียนบรรณาธิการ มักเป็นการทักทายกับผู้อ่าน
- เนื้อหาและคอลัมน์ มักเป็นสารคดี ความรู้ ความบันเทิง และข่าวสาร

วารสาร หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่กำหนดเผยแพร่เป็นรายสัปดาห์ที่มีรายวัน มักเป็นสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวกับวิชาการ หรือวิทยาการ ด้านใดด้านหนึ่ง วารสารส่วนใหญ่จัดทำโดย

สถาบัน กลุ่มบุคคล ส่วนใหญ่มักจัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ มักไม่ได้จำหน่าย ไม่มุ่งแสวงหาผลกำไร องค์ประกอบหลักของวารสาร มีองค์ประกอบเช่นเดียวกับนิตยสาร ได้แก่

- ปกหน้า มักพิมพ์ด้วยกระดาษที่หนากว่าเนื้อกระดาษภายใน ออกแบบให้มีลักษณะเคร่งขรึมเป็นทางการ

- สารบัญ ออกแบบให้น่าเชื่อถือ มากกว่าให้ความสวยงาม

- บทบรรณาธิการ เป็นข้อเขียนบรรณาธิการ มักเป็นการทักทายกับผู้อ่าน แต่เนื่องจากวารสารส่วนใหญ่นำเสนอบทความทางวิชาการแสดงความคิดเห็น ซึ่งอาจมีผลเข้าข่ายละเมิดสิทธิที่จะถูกฟ้องร้อง จึงมักมีข้อความอีกลักษณะหนึ่งที่ปรากฏในหน้าบรรณาธิการ หรือหน้าสารบัญ คือ ถ้อยแถลงของบรรณาธิการเกี่ยวกับความรับผิดชอบด้านกฎหมายที่มีต่อบทความและความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในผลงานที่ปรากฏในหน้าบรรณาธิการด้วย

- เนื้อหา จะเน้นทางวิชาการ ตอนท้ายแต่ละเรื่องมักจะมีบรรณานุกรมรายชื่อเอกสารอ้างอิงในการเขียนบทความนั้นๆ

3. หนังสือเล่ม หมายถึง สื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะเรื่อง เป็นเรื่องเดียวกันอย่างละเอียด ส่วนใหญ่มักเป็นเอกสารทางวิชาการเพื่อการศึกษา เช่น ตำราเรียน ตำราทางวิชาการ หนังสืออ้างอิง ตลอดจนหนังสือวรรณกรรม

องค์ประกอบของหนังสือ มีองค์ประกอบ ได้แก่

- ใบบ่มปก เป็นกระดาษที่หุ้มอยู่นอกปกหนังสือ มิได้เย็บติดกับเล่มหนังสือ แต่พับปลายมาด้านหลังของปกหน้าและปกหลัง

- ปก คือ ป้องกันหนังสือทั้งหมดและให้รายละเอียดเกี่ยวกับหนังสือ ส่วนประกอบของปกหนังสือ จะประกอบด้วย ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ชื่อผู้พิมพ์

- ไบผนึกปก โดยปกติดหากเป็นปกแข็งจะมีกระดาษปิดผนึกติดกับด้านในของปกหนังสือ อีกหนึ่งแผ่นทั้งด้านหน้าและด้านหลังปก

- ไบรองปก เป็นไบปลิวติดกับตัวปก ทำหน้าที่ยึดเล่มหนังสือกับปกหนังสือ ส่วนใหญ่มีไบรองปกทั้งปกหน้าและปกหลัง

- ปกใน มีหน้าที่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับหนังสือเช่นเดียวกับปก

- หน้าลิขสิทธิ์ หมายถึง หน้าบ่งบอกแก่ผู้อ่านว่าผู้ใดเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์เล่มนี้ พิมพ์มาแล้วกี่ครั้ง เมื่อใด

- หน้าอุทิศ เป็นหน้าที่ผู้แต่งระบุว่า อุทิศผลงานให้แก่ผู้ใดผู้หนึ่ง

- คำนิยม หมายถึง คำที่บุคคลอื่นเขียนนำเกี่ยวกับหนังสือ หรือผู้แต่ง จะต้องอยู่ก่อนคำนำของผู้แต่ง

- คำนำ หมายถึง ข้อความที่ผู้แต่งอธิบายให้ผู้อื่นทราบถึงแรงบันดาลใจ หรือสิ่งที่ต้องการให้ผู้อื่นทราบ

- สารบัญ หมายถึง รายชื่อของบทและเรียงเรื่องตามลำดับ เพื่อบอกให้ผู้อ่านว่า หนังสือเล่มนั้นประกอบด้วยเรื่องใดบ้าง เรื่องนั้นอยู่หน้าใด
- สารบัญภาพ บางเล่มมีภาพเป็นส่วนสำคัญ และมีภาพจำนวนมาก
- เนื้อเรื่อง อาจแบ่งเป็นภาค เป็นตอน เป็นบท ต้องคำนึงถึงหลักการอ่านที่ง่าย และผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาทั้งหมด
- ภาคผนวก เป็นส่วนที่ไม่ใช่เนื้อหาโดยตรง แต่เป็นการอธิบายเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา
- บรรณานุกรม หนังสือวิชาการต้องแจ้งที่มาของเนื้อหาที่ได้มาจากการอ้างอิงของผู้อื่น
- ดัชนี หมายถึง หน้าที่จัดเรียงหัวข้อสำคัญของเรื่องในหนังสือ โดยจัดเรียงตามลำดับตัวอักษร

องค์ประกอบหนังสือแต่ละเล่มอาจไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าเป็นหนังสือประเภทใด หากเป็นหนังสือทางวิชาการ สารคดี อาจมีองค์ประกอบเช่นเดียวกับข้างต้น แต่สำหรับหนังสือบันเทิงคดี เช่น นวนิยาย เรื่องสั้น บทกลอนต่างๆ อาจไม่มีส่วนสารบัญ ภาคผนวก บรรณานุกรม

4. สื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจ หมายถึง สื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในกิจการใดกิจการหนึ่ง โดยเฉพาะ เป็นสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะเรื่อง สำหรับผู้อ่านเฉพาะกลุ่ม ลักษณะสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจ แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

4.1 สิ่งพิมพ์ภายใน หมายถึง สิ่งพิมพ์เฉพาะกิจที่ใช้สำหรับแจกจ่ายภายในองค์กร ระหว่างบรรดาสมาชิกในองค์กร ได้แก่ จุลสาร แผ่นพับ เอกสารเย็บเล่ม (โบรชัวร์) ไปสเตอร์ ใบปลิว จดหมายข่าว หรือหนังสือพิมพ์ในองค์กร

4.2 สื่อสิ่งพิมพ์ภายนอก หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่จัดทำขึ้นเพื่อแจกจ่ายไปยังบุคคลภายนอกหน่วยงานโดยเฉพาะ เช่น ประชาชน ลูกค้า ผู้บริหาร ผู้จัดจำหน่ายสินค้าตัวแทนจำหน่ายสินค้า และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าองค์ประกอบของสื่อสิ่งพิมพ์แต่ละประเภทมีความแตกต่างกัน หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารและอื่นๆ เนื้อหาไม่เหมือนกันหนังสือพิมพ์มีข่าวผู้รายงานข่าว เหตุการณ์เกิดขึ้นทุกวันไม่รายงานข่าวการเมืองข่าวอาชญากรรมส่วนนิตยสารและวารสารส่วนมากเป็นหนังสือสารคดี ข่าวบันเทิงดังนี้เป็นต้น

4. ความสำคัญของสื่อสิ่งพิมพ์

สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ (2546, หน้า 25) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสื่อสิ่งพิมพ์ ดังนี้

1. เป็นสิ่งที่มีราคาถูก
2. สื่อสิ่งพิมพ์แพร่หลายทั่วไป หาซื้อได้ง่าย เพราะว่าการมีต้นทุนในการผลิตต่ำ และอีกประการหนึ่งก็คือ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นสื่อที่ต้องใช้ไฟฟ้าประกอบ

3. สื่อสิ่งพิมพ์เมื่อซื้อมาอ่านเมื่อใดก็ได้ตามแต่อารมณ์
4. สื่อสิ่งพิมพ์เสนอเรื่องราวที่สามารถเก็บรักษาไว้เป็นหลักฐานได้คงสภาพนานเมื่อประสงค์อ่าน หรืออ้างอิงก็สามารถทำได้
5. สื่อสิ่งพิมพ์ให้ข่าวสาร และรายละเอียดได้ลึกซึ้งมากกว่าวิทยุ โทรทัศน์
6. สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อมวลชนที่แตกต่างไปจากสิ่งพิมพ์ประเภทอื่น ข่าวสารต่างๆ เป็นเรื่องใหม่ น่าสนใจ ชักให้อยากอ่าน อ่านแล้วเกิดความรู้และเข้าใจเหตุการณ์ต่างๆ ทำให้มองเห็นเหตุการณ์ต่างๆ ด้วยทัศนะอันกว้างและพัฒนาความรู้สึกนึกคิดเป็นอย่างดี

รัชชนก สวนสีดา (2547, หน้า 7-9) กล่าวถึงความสำคัญของสื่อสิ่งพิมพ์ ดังนี้ สื่อสิ่งพิมพ์มีความสำคัญไม่น้อยกว่าสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อต่างๆ ที่มนุษย์ได้นำเข้ามาใช้ในการเป็นเครื่องมือสำหรับติดต่อสื่อสารกันระหว่างมนุษย์อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอในรูปแบบลักษณะต่างๆ กันออกไปนอกเหนือจากปัจจัยสี่ อันได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่มและยารักษาโรค เพราะการที่มนุษย์จะได้มาซึ่งปัจจัยสี่นั้นย่อมต้องอาศัยการสื่อสารโดยผ่านสื่อต่างๆ อย่างแน่นอน ยิ่งสังคมมีความสลับซับซ้อนมากเพียงใด การเพิ่มจำนวนประชาชนมากเท่าใด สื่อต่างๆ ที่มนุษย์ใช้เป็นเครื่องมือสำคัญของกระบวนการทางสังคมก็ยิ่งมีความสำคัญมากขึ้นเท่านั้น โดยเฉพาะสื่อสิ่งพิมพ์ซึ่งถือว่าเป็นสื่อที่เก่าแก่ที่สุดที่มนุษย์ได้นำมาใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินกิจกรรมใดๆ ของตนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ผู้สอนได้พิจารณาถึงความสำคัญของสื่อสิ่งพิมพ์โดยสามารถแบ่งออกเป็น 5 ประการ ดังนี้

1. สื่อสิ่งพิมพ์มีความสำคัญต่อสังคม จะเห็นได้ว่าแม้สังคมจะมีการพัฒนาไปหลายศตวรรษจากสังคมดั้งเดิมมาสู่สังคมสมัยใหม่ มนุษย์ก็ยังคงมีการสื่อสารโดยผ่านสื่อหรือช่องทางการสื่อสารในรูปแบบที่แตกต่างกันไป สื่อสิ่งพิมพ์ในฐานะที่เป็นสื่อมวลชนที่เก่าแก่ที่สุดในโลกที่มีความสำคัญต่อสังคมมนุษย์ในการใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกันระหว่างมนุษย์ของแต่ละสังคม ทั้งนี้สื่อสิ่งพิมพ์จะบันทึกถ่ายทอดเรื่องราวข้อมูลข่าวสารที่มีการเคลื่อนไหวและเปลี่ยนแปลงไปในแต่ละช่วงเวลาให้มนุษย์ในแต่ละสังคมนั้นได้รับทราบและเข้าใจ เพื่อสร้างกฎระเบียบของสังคมให้เป็นที่ยอมรับระหว่างสมาชิก เพื่อจะได้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขเป็นสังคม หรือเมื่อสังคมมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปเช่นใดสื่อสิ่งพิมพ์ก็จะถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ ให้สมาชิกได้รับทราบและปฏิบัติอย่างสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของสังคมแต่ละสมัย การถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาหลายศตวรรษจากสังคมเก่าสู่สังคมใหม่ในปัจจุบันทำให้โลกซึ่งกว้างใหญ่ไพศาลแคบลง และคนสามารถรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ได้โดยผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ที่ได้ทำการบันทึกประวัติศาสตร์และการเปลี่ยนแปลงไปของสังคมนั้นเอง

2. สื่อสิ่งพิมพ์มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตประจำวัน เราจะมีทำการสื่อสารอยู่ตลอดเวลา กิจกรรมต่างๆ ที่ทำกันแล้วแต่มีการสื่อสารโดยผ่านสื่อต่างๆ เข้ามาเกี่ยวข้องอยู่เสมอตัวอย่างเช่น นายดำ ตื่นนอนเวลา 06.00 น.เปิดวิทยุฟัง (สื่ออิเล็กทรอนิกส์) จากนั้นอาบน้ำเสร็จแล้วมานั่งรับประทานอาหารเช้าและคุยกับมารดา (สื่อคำพูด) ขณะนั่งรถเมล์ออกจาก

บ้านเห็นป้ายประกาศและป้ายโฆษณาต่าง ๆ (สื่อสิ่งพิมพ์) เมื่อถึงโรงเรียนก็เข้าห้องสมุดอ่านหนังสือพิมพ์ (สื่อสิ่งพิมพ์) จนเวลา 08.30 น. เข้าห้องเรียนหยิบหนังสือเรียนขึ้นมา (สื่อสิ่งพิมพ์) เป็นต้น

จะเห็นว่าสื่อสิ่งพิมพ์เป็นเครื่องมือสำคัญในการที่มนุษย์นำเข้ามาใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงทางสังคมเป็นแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการนำมาประกอบการดำรงชีวิตประจำวันหรือประกอบอาชีพ และเพื่อสร้างความเพลิดเพลินใจ เป็นต้น ปัจจุบันจึงทำให้สื่อสิ่งพิมพ์ได้มีการพัฒนาทั้งรูปแบบและเนื้อหาต่าง ๆ เพื่อให้เข้าถึงประชาชนได้อย่างกว้างขวางและแพร่หลายมากยิ่งขึ้น และเพื่อตอบสนองความต้องการในการบริโภคข้อมูลข่าวสารอันเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของสมาชิกในสังคม

3. สื่อสิ่งพิมพ์มีความสำคัญต่อองค์การรัฐ ในปัจจุบันองค์การรัฐบาลส่วนใหญ่ได้มีการนำสื่อสิ่งพิมพ์เข้ามาใช้เป็นเครื่องมือติดต่อสื่อสารระหว่างสมาชิกในองค์การและระหว่างองค์การต่อองค์การ เพื่อประสานสัมพันธ์หน่วยย่อยต่าง ๆ ของสังคมเข้าไว้ด้วยกัน นำมาซึ่งการดำเนินงาน การปฏิบัติงาน และความร่วมมือที่สอดคล้องกับนโยบายของแต่ละองค์การและประเทศชาติโดยเฉพาะในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ย่อมต้องการความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและผู้ถูกปกครองหรือประชาชน นั่นคือรัฐบาลเผยแพร่ข่าวสารการดำเนินงานให้ประชาชนได้รับทราบและเข้าใจเพื่อให้เกิดความร่วมมือได้อย่างถูกต้อง แต่รัฐบาลก็ต้องการรับทราบถึงความรู้สึกรู้สึกนึกคิดและความต้องการของประชาชนโดยส่วนรวม ด้วยเหตุนี้รัฐบาลจึงพยายามที่จะผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ในหลายรูปแบบเพื่อทำหน้าที่เผยแพร่ข่าวสาร เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงผลปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ ในขณะที่เดียวกันสื่อสิ่งพิมพ์ก็เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความรู้สึกรู้สึกนึกคิด และความต้องการของประชาชนไปสู่รัฐบาล ด้วยเหตุนี้สื่อสิ่งพิมพ์จึงเป็นสื่อมวลชนแขนงหนึ่งที่มีอิสระในการจัดตั้งและเผยแพร่ข่าวสารได้อย่างเสรีภาพเมื่อเทียบกับสื่ออื่น ๆ

4. สื่อสิ่งพิมพ์มีความสำคัญต่อองค์การธุรกิจ ในวงการธุรกิจปัจจุบันมีการแข่งขันกันสูง เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสินค้าและบริการให้ประชาชนในสังคมได้รับทราบและเกิดการซื้อการขายสินค้า นำมาซึ่งผลกำไรทางธุรกิจที่ได้ลงทุนไป ปัจจุบันมีการโฆษณาผ่านสื่อต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับสินค้าและชักจูงใจให้ประชาชนซื้อสินค้าอย่างกว้างขวางตั้งแต่สินค้าประเภทของกินสำหรับเด็ก บ้าน รถยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้า เป็นต้นจึงทำให้เห็นป้ายโฆษณา ตามอาคาร ข้างรถประจำทาง หรือทางหนังสือพิมพ์ หรือนิตยสารเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ประชาชนจะได้รับทราบความเปลี่ยนแปลงทางข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับสินค้า บริการ การผลิต การบริโภคการลงทุน ฯลฯ อันเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ นอกจากนี้ในการดำเนินธุรกิจก็มีความสัมพันธ์กันเพราะสิ่งที่ถือได้ว่าเป็นรายได้หลักแก่การดำเนินธุรกิจสื่อ

สิ่งพิมพ์ คือ การโฆษณาตั้งตัวอย่างเช่น หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เนื้อหาภายในนอกจากจะมีข่าว บทความต่าง ๆ แล้วก็จะมีการลงโฆษณาสินค้า บริการต่าง ๆ เป็นต้น

5. สื่อสิ่งพิมพ์มีความสำคัญต่อการศึกษา สื่อสิ่งพิมพ์เข้ามาเกี่ยวข้องกับสังคมมนุษย์มาหลายศตวรรษ โดยในระยะเริ่มแรกจะเห็นได้ชัดเจนว่า สื่อสิ่งพิมพ์จะถูกนำมาใช้เพื่อศึกษานั้นคือ การเผยแพร่ศาสนา จนกระทั่งสมัยรัชการที่ 4 ทรงได้เล็งเห็นความสำคัญของสื่อสิ่งพิมพ์ในการเผยแพร่ศาสนา และการศึกษาให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง ทำให้เกิดสื่อสิ่งพิมพ์เป็นจำนวนมากที่มีความสำคัญต่อการศึกษาของมนุษยชาติ เรื่อยมาจนถึงปัจจุบันที่มีการปฏิรูปการศึกษาสื่อสิ่งพิมพ์ก็ยิ่งทวีคูณความสำคัญทางการศึกษาทั้งนี้โดยไม่ได้จำกัดในรูปแบบของตำราแบบเรียนที่ใช้กันในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทั่วไป หากแต่รวมไปถึงสื่อสิ่งพิมพ์หลากหลายประเภทและรูปแบบที่มีเนื้อหาให้ความรู้ทั้งโดยตรงและโดยอ้อมแก่ประชาชนอย่างไม่มีขีดจำกัดด้วยเพศวัย อายุและระดับการศึกษา เป็นต้น ทั้งนี้เพราะโดยลักษณะของสื่อสิ่งพิมพ์สามารถพกพาไปได้ในทุกที่ทุกเวลา ทำให้เกิดความรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนจึงมีอยู่อย่างกว้างขวาง การศึกษาของมนุษย์จึงไร้พรมแดนตราบเท่าที่มนุษย์แต่ละคนได้ตระหนักและใฝ่แสวงหาความรู้จากสื่อสิ่งพิมพ์อยู่เสมอ

สรุปได้ว่าสื่อสิ่งพิมพ์หมายถึงหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร วิทยุ โทรทัศน์ และอื่นๆ เพื่อเอามาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารให้เข้าใจ เพื่อจะเอามาสื่อสารในการเรียนการสอนให้นักเรียนไปแสวงหาข้อมูลข่าวสารต่างๆ เพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดการสอนของครูจัดให้เป็นระบบ ในปัจจุบันนี้ข้อมูลข่าวสารมีหลายรูปแบบมาจากโฆษณาตามหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เพื่อที่จะเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทั้งนี้เป็นต้น

5. เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกข้อความจากสื่อสิ่งพิมพ์

เกณฑ์การเลือกสื่อสิ่งพิมพ์ มีนักวิชาการหลายท่าน ได้เสนอพิจารณาเกณฑ์การคัดเลือกสื่อสิ่งพิมพ์ ดังนี้

สิริจิตต์ เดชอมรชัย (2545, หน้า 40) ได้กล่าวว่แนวทางการเลือกเรื่องในการสอนอ่านไว้ดังนี้

1. หัวเรื่อง หรือ เนื้อเรื่อง
2. ความยากง่ายของคำศัพท์ที่ปรากฏในเรื่อง
3. ความยาวของเรื่อง
4. โครงสร้างของเรื่อง

กันตรัตน์ ชื่นชมน้อย (2547, หน้า 55) ได้กล่าวว่าการพิจารณาเอกสารจริงประเภทหนังสือพิมพ์มาใช้ในการเรียนการสอนมีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. เลือกบทความหรือบทความที่พบในชีวิตจริง
2. ความน่าสนใจ
3. ทันท่วงทีเหตุการณ์

4. มีระดับความยากง่ายของภาษาเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน
5. สอดแทรกวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา
6. ความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่แท้จริง

โรบินสัน (Robinson, 1980, p.36) ได้กล่าวว่า เอกสารจริงมีลักษณะเฉพาะตัว ดังนั้นการเลือกเอกสารจริงโดยพิจารณาเฉพาะหัวข้อเรื่องเท่านั้นจึงไม่พอเพราะการทำเช่นนั้นจะได้อเอกสารจริงที่ไม่สอดคล้องกับหน้าที่การใช้ภาษา โอกาสหรือวาระในการใช้ภาษา และระดับความต้องการของผู้ใช้ สำหรับแนวทางในการเลือกใช้อเอกสารจริงในการเรียนการสอน ดังนี้

1. พิจารณาจุดมุ่งหมายในการใช้
2. พิจารณาความสั้นยาวของเอกสารนั้น
3. เป็นเรื่องใหม่และทันสมัย
4. เนื้อเรื่องเหมาะสมกับนักเรียน
5. ควรใช้อเอกสารจริงมอบหมายงานให้ผู้เรียนฝึกทำ เพื่อกระตุ้นผู้เรียนให้สนใจการใช้ภาษามากขึ้น

สรุปได้ว่าในการเลือกเอกสารจริงประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ครูต้องเลือกสื่อที่ทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบันเรื่องที่จะเอามาเรียนมาสอนนั้นต้องไม่ยาวและไม่สั้นเกินไปและก็ไม่ง่ายไม่ยากเกินไปแล้วก็ต้องสอดแทรกวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ไปพร้อมๆ กัน

เจตคติ

1. ความหมายของเจตคติ

นักการศึกษาและนักจิตวิทยาหลายท่านได้ให้ความหมายของเจตคติไว้ดังนี้
 กุญชรี้ คำชาย (2542, หน้า 159) ได้ให้ความหมายของเจตคติว่าหมายถึง ทำที่ความรู้สึก หรือความคิด ที่บุคคลมีต่อวัตถุประสงค์เหตุการณ์ หรือบุคคลอื่นๆ ซึ่งอยู่ล้อมรอบตัวเรา ลักษณะโดยทั่วไปของเจตคตินั้นอาจกล่าวได้ว่าเป็นสิ่งที่ได้มาจากการเรียนรู้ผูกผันอยู่กับเป้าหมาย มีทิศทาง และความเข้มที่แปรไปได้เมื่อเกิดแล้วค่อนข้างคงที่ แต่ก็เปลี่ยนแปลงได้ และแสดงออกมาให้เห็นได้

ลักขณา สริวัฒน์ (2544, หน้า 69) ได้ให้ความหมายของเจตคติว่า เจตคติหมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็นหรือท่าทีของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งจะเห็นว่าความรู้สึกเป็นองค์ประกอบทางอารมณ์ ความคิดเห็นเป็นองค์ประกอบด้านปัญญา และท่าทีเป็นองค์ประกอบด้านพฤติกรรม

นิตย บุษยามงคล (2540, หน้า 180) ได้ให้ความหมายของเจตคติว่า หมายถึง ความคิด ความเข้าใจ ความเห็นใจ และความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งของ บุคคล หรือ สถานการณ์

กูด (Good, 1973, p.49) ได้กล่าวว่าเจตคติ คือ ความพร้อมที่แสดงออกใน ลักษณะใดลักษณะหนึ่งอาจเป็นการเข้าหาหรือต่อต้านบุคคล สภาพการณ์บางอย่างหรือสิ่งใดสิ่ง หนึ่ง เช่น รักเกลียดกลัว ไม่พอใจสิ่งนั้น

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า เจตคติ หมายถึง ความรู้สึก ความ คิดเห็น หรือท่าทีของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หลังจากบุคคลนั้นได้รับประสบการณ์ในสิ่งนั้น ซึ่งอาจแสดงออกมาในลักษณะทางบวกหรือทางลบก็ได้

2. ลักษณะของเจตคติ

นักการศึกษา และนักจิตวิทยาหลายท่านได้กล่าวถึงลักษณะของเจตคติไว้ ดังต่อไปนี้

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2547, หน้า 223-224) ได้กล่าวไว้ว่า เจตคติดีมีลักษณะดังนี้

1. เจตคติเป็นเรื่องเกี่ยวกับอารมณ์ และความรู้สึกของบุคคล ในการวัดเจตคติจึง ต้องถามความรู้สึก ความเชื่อ ความศรัทธาจะไม่ถามเกี่ยวกับความจริง

2. เจตคติของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะมีการแสดงออกอย่างมีทิศทางว่าไป ทางบวก หรือทางลบ และมีปริมาณของความรู้สึก หรือระดับความเข้มข้นตามแนวของทิศทาง ตั้งแต่บวกน้อยๆ จนถึงการบวกมากๆ หรือตั้งแต่ลบมากๆ จนถึงลบน้อยๆ ดังนั้นการวัดเจตคติ จึงทำให้ทราบทั้งทิศทาง และระดับความเข้มข้นของเจตคติ

3. เจตคติของบุคคลเกิดจากการเรียนรู้มากกว่ามีมาโดยกำเนิด ถ้าเรียนรู้ว่าสิ่งใด มีคุณค่าก็จะเกิดเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้น ถ้าเรียนรู้ว่าสิ่งใดไม่มีคุณค่าก็จะเกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น ถ้าสิ่งใดบุคคลไม่เคยรู้จักไม่เคยเรียนรู้เลยก็จะไม่เกิดเจตคติต่อสิ่งนั้น

4. เจตคติของบุคคลมีความคงที่ ไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงได้ง่ายๆ เป็นความรู้สึกที่ ค่อนข้างคงที่แต่สามารถเปลี่ยนแปลงได้เมื่อบุคคลนั้นได้รับการพัฒนาเกิดการเรียนรู้สิ่งนั้น

5. เจตคติของบุคคลไม่สามารถวัดหรือสังเกตเห็นได้โดยตรง การวัดเจตคติจึง เป็นการวัดทางอ้อม โดยใช้แบบวัดเจตคติเป็นสิ่งเร้าให้ผู้ที่ถูกวัดเจตคติแสดงพฤติกรรมออกมา ด้วยการตอบแบบวัดเจตคติแล้วแปลความหมายของผลการวัดนั้น

ชอว์, และไรท์ (Shaw, & Wright, 1967, pp.13-14) ได้กล่าวถึงลักษณะของเจตคติ ไว้ 6 ประการ ดังนี้

ประการที่ 1 เจตคติขึ้นอยู่กับการประเมินโนภาพของเจตคติแล้วเกิดเป็น พฤติกรรมแรงจูงใจ เจตคติเป็นเพียงความรู้สึกโน้มเอียงจากการประเมินยังไม่ใช่พฤติกรรม ตัวเจตคติเองไม่ใช่แรงจูงใจแต่เป็นตัวการทำให้เกิดแรงจูงใจในการแสดงพฤติกรรม

ประการที่ 2 เจตคติเปลี่ยนแปลงความเข้มข้นตามแนวของทิศทางตั้งแต่บวกจนถึงลบ

ประการที่ 3 เจตคติเกิดจากการเรียนรู้มากกว่ามีมาเองแต่กำเนิด

ประการที่ 4 เจตคติขึ้นอยู่กับเป้าหมายของเจตคติหรือกลุ่มสิ่งเร้าเฉพาะอย่าง สิ่งเร้าทั้งหลาย อาจเป็น คน สัตว์ สิ่งของ สถาบัน มโนภาพ อุดมการณ์ อาชีพ หรือสิ่งอื่น ๆ ก็ได้

ประการที่ 5 เจตคติมีค่าสหสัมพันธ์ภายในเปลี่ยนแปลงไปตามกลุ่ม นั่นคือกลุ่มที่มีลักษณะเดียวกันเจตคติจะมีความสัมพันธ์กันสูง กลุ่มที่มีลักษณะต่างกันเจตคติจะมีความสัมพันธ์กันต่ำ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มที่มีเจตคติติดต่อกันเดียวกันย่อมมีความสัมพันธ์กันด้วย

ประการที่ 6 เจตคติมีลักษณะมั่นคงและทนทานเปลี่ยนแปลงยาก

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า เจตคติเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด หลังจากได้เรียนรู้ หรือมีประสบการณ์ในสิ่งนั้น เป็นตัวกระตุ้น และแสดงออกมาในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง

3. องค์ประกอบของเจตคติ

นักการศึกษาและนักจิตวิทยาได้เสนอแนวทางการจัดองค์ประกอบของเจตคติไว้ดังนี้

บุญศรี คำชาย(2542,หน้า159-160) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของเจตคติว่า องค์ประกอบของเจตคติมี 3 องค์ประกอบดังนี้

1. องค์ประกอบด้านความรู้ หมายถึง ภาพรวมที่เกิดขึ้นในความคิดของบุคคลเมื่อบุคคลรับรู้สิ่งเร้าความรู้นี้อาจอยู่ในรูปของความเชื่อ ความเห็น หรือความรู้จักสิ่งเร้าเหล่านั้นๆ โดยปกติองค์ประกอบด้านความรู้จะเป็นตัวกำหนดองค์ประกอบด้านความรู้สึกและพฤติกรรม

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก เป็นสภาวะความรู้สึกหรือสภาวะทางอารมณ์ของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าในลักษณะของการประเมิน องค์ประกอบด้านนี้เห็นได้ชัดกว่าความรู้ เนื่องจากเมื่อเกิดความรู้สึกจะมีผลต่อด้านสรีระด้วย

3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นกับความคิด และกระบวนการทางสรีระทำให้พร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งเร้าตามความรู้ และความรู้สึกที่มีอยู่

เทรตติส (Triadis, 1971, pp. 2-3) ได้แบ่งองค์ประกอบของเจตคติไว้ 3 ประการคือ

1. องค์ประกอบด้านความรู้ ได้แก่ แนวความรู้ ความคิดที่บุคคลมีต่อสิ่งเร้า ไม่ว่าบุคคล หรือสถานการณ์ใดๆก็ตาม ความรู้และแนวคิดดังกล่าวจะเป็นสิ่งที่กำหนดลักษณะเจตคติของบุคคล กล่าวคือถ้าบุคคลมีความรู้หรือแนวความคิดต่อสิ่งเร้าใดครบถ้วนแล้ว บุคคลนั้นจะมีเจตคติต่อสิ่งนั้นไปในทางบวก หรือทางลบชัดเจนขึ้น

2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก ได้แก่ อารมณ์หรือความรู้สึกที่เป็นสิ่งกำหนดลักษณะ หรือทิศทางของเจตคติของบุคคล กล่าวคือ ถ้าบุคคลมีอารมณ์หรือเจตคติที่ดีต่อสิ่งใด บุคคลก็จะมีเจตคติไปในทางบวกต่อสิ่งนั้น

3. องค์ประกอบด้านความพร้อมในการกระทำ ได้แก่ พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงต่อ สิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่ง พฤติกรรมดังกล่าวจะเป็นสิ่งที่บอกลักษณะและทิศทางเจตคติของบุคคล กล่าวคือถ้าพฤติกรรมที่แสดงออกต่อสิ่งเร้านั้นชัดเจนแน่นอน ทิศทางก็มีลักษณะเด่นชัดแน่นอน และพฤติกรรมทางบวกหรือทางลบอย่างชัดเจนอีกด้วย

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า องค์ประกอบของเจตคติจะประกอบไปด้วย องค์ประกอบด้านความรู้ หรือด้านสติปัญญา องค์ประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึก หรือความพอใจ และองค์ประกอบด้านพฤติกรรม หรือด้านการกระทำ

4. ประเภทของแบบวัดเจตคติ

การวัดเจตคติ เป็นการวัดความคิดเห็น ความรู้สึก ของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หลังจากบุคคลนั้นได้รับประสบการณ์ในสิ่งนั้น ซึ่งอาจแสดงออกมาในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ซึ่งเป็นพฤติกรรมภายในที่มีลักษณะเป็นนามธรรม ซึ่งตนเองเท่านั้นที่ทราบ ในการวัดเจตคตินั้น สุชาติ ผุดผ่อง (2542, หน้า 162-169) ได้กล่าวไว้ว่า แบบวัดเจตคติที่นิยมมีอยู่ 2 ประเภท คือ แบบวัดเจตคติตามวิธีของลิเคอร์ท และแบบวัดเจตคติตามวิธีของออสกูด พิชิต ฤทธิ์จรรยา (2547, หน้า 224-224) ได้กล่าวถึงแบบวัดเจตคติที่นิยมใช้ในการวิจัยมีอยู่ 3 ประเภท คือ แบบวัดเจตคติตามวิธีของลิเคอร์ท แบบวัดเจตคติตามวิธีของออสกูด และแบบวัดเจตคติตามวิธีของเทอร์สโตน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบวัดเจตคติตามวิธีของลิเคอร์ท ผู้สร้างคือ ลิเคอร์ท แบบวัดเจตคติชนิดนี้จะมีลักษณะที่สำคัญ คือ กำหนดช่วงความรู้สึกของคนเป็น 5 ช่วง หรือ 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง แบบวัดเจตคติจะประกอบด้วยข้อความที่แสดงความรู้สึกต่อสิ่งใด สิ่งหนึ่งทั้งทางบวก และทางลบ และมีจำนวนเท่า ๆ กัน มีการประเมินน้ำหนักความรู้สึกของข้อความ หรือกำหนดน้ำหนัก และการตอบแต่ละตัวเลือกภายหลังจากที่ได้รวบรวมข้อมูลมาแล้ว

2. แบบวัดเจตคติตามวิธีของออสกูด แบบวัดเจตคติ ผู้สร้างคือ ออสกูด และให้ชื่อแบบวัดเจตคติแบบนี้ว่า วิธีการแห่งความแตกต่างของความหมาย หรือเทคนิคจำแนกความแตกต่างทางภาษา ซึ่งมีลักษณะสำคัญดังนี้

2.1 แบบวัดเจตคตินี้ใช้คุณศัพท์อธิบายความหมายของสิ่งเร้าที่ต้องการจะวัด ซึ่ง ออสกูด เรียกว่า มโนทัศน์

2.2 คำคุณศัพท์ที่ใช้อธิบายมโนทัศน์ หรือคุณลักษณะของสิ่งเร้าจะเป็นคู่ที่มีความหมายตรงกันข้ามซึ่งมี 3 รูปแบบ หรือ 3 องค์ประกอบ คือ

2.2.1 องค์ประกอบด้านการประเมิน เป็นองค์ประกอบ หรือคำคุณศัพท์ที่แสดงออกในเชิงคุณภาพ เช่น ดี-เลว สวย-น่าเกลียด ฉลาด-โง่ ใจดี-ใจร้าย เป็นต้น

2.2.2 องค์ประกอบด้านศักยภาพ เป็นองค์ประกอบหรือคำคุณศัพท์ที่แสดงถึงพลังอำนาจ เช่น แข็งแรง-อ่อนแอ หนัก-เบา หยาบ-ละเอียด กล้า-กลัว เป็นต้น

2.2.3 องค์ประกอบด้านกิจกรรม หรือกิริยาอาการต่างๆ เช่น เร็ว-ช้า ร้อน-เย็น ขยัน-ขี้เกียจ ร่าเริง-ซึมเศร้า เป็นต้น

3. แบบวัดเจตคติตามวิธีของเทอร์สโตน วิธีนี้ เทอร์สโตน เป็นผู้สร้างโดยเน้นคุณสมบัติของการวัดในด้านความเท่ากันหรือดูเหมือนว่าจะเท่ากันของแต่ละช่วงคะแนนความคิดเห็น คะแนนของความคิดเห็นที่แตกต่างกันมีช่วงห่างเท่าๆกัน ซึ่งมีลักษณะสำคัญดังนี้

3.1 กำหนดช่วงความรู้สึกเป็น 11 ช่วงเท่าๆกันจากน้อยที่สุดไปหามากที่สุด

3.2 ให้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตัดสิน พิจารณาข้อความก่อน

3.3 แต่ละข้อความมี ค่าประจำข้อความ และค่าการกระจาย

3.4 แบบวัดเจตคติทั้งฉบับมีประมาณ 20-25 ข้อความ

สำหรับการวิจัยครั้งนี้จะใช้แบบวัดเจตคติตามวิธีของลิเคอร์ท เนื่องจากมาตรวัดแบบวัดเจตคติแบบนี้สามารถใช้วัดเจตคติได้อย่างกว้างขวางกว่าแบบอื่นๆ และสามารถวัดเจตคติได้เกือบทุกเรื่องยิ่งกว่านั้นจะมีความเที่ยงสูงกว่าแบบอื่นๆ ซึ่งมีหลักการสร้างจะได้กล่าวต่อไป

5. การสร้างมาตรวัดเจตคติแบบลิเคอร์ท

การสร้างมาตรวัดเจตคติแบบลิเคอร์ท พิชิต ฤทธิ์จรรยา (2547, หน้า 224-225) ได้ระบุวิธีการสร้างมาตรวัดเจตคติแบบลิเคอร์ท โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กำหนดเป้าหมายของเจตคติ ที่ต้องการจะศึกษา หรือต้องการจะวัด ซึ่งอาจจะเป็นคน วัตถุประสงค์ของ องค์การ สถาบัน อาชีพ วิชา นโยบาย ฯลฯ เช่น เจตคติต่ออาชีพ นักการเมือง เจตคติต่อวิชาภาษาไทย เจตคติต่อโรงเรียน เจตคติต่อนโยบายการจัดระเบียบสังคม เป็นต้น

2. ให้ความหมายหรือระบุขอบข่ายเป้าหมายของเจตคติ ที่ต้องการจะวัดให้ชัดเจนว่า ประกอบด้วยคุณลักษณะใดบ้าง เพื่อให้สามารถเขียนข้อความแสดงความรู้สึกต่อเป้าหมายของเจตคตินั้นได้อย่างครอบคลุมชัดเจน

3. เขียนข้อความแสดงความรู้สึก ต่อเป้าหมายของเจตคติที่ต้องการจะวัดให้ครอบคลุมคุณลักษณะที่สำคัญๆ ตามกำหนดไว้ในข้อ 2 ให้มีข้อความทั้งทางบวก และทางลบ มากพอเมื่อวิเคราะห์แล้วเหลือจำนวนข้อความที่ต้องการนำไปใช้วัดเจตคติได้ ข้อความควรมีลักษณะดังนี้

3.1 เป็นข้อความที่แสดงความรู้สึกต่อสิ่งที่ต้องการวัดความสามารถได้แย่งได้ ไม่ใช่ข้อเท็จจริง

3.2 เป็นข้อความที่มีความสมบูรณ์ใช้ชัดประเด็นเดียว

3.3 เป็นข้อความที่มีความแจ่มชัด สั้น กระชับรัด

3.4 เป็นข้อความที่ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ไม่ใช้ศัพท์เทคนิค

3.5 เป็นข้อความง่าย ๆ ไม่ยุ่งยากซับซ้อน

3.6 หลีกเลี่ยงการใช้คำคุณศัพท์ หรือคำกริยาวิเศษณ์ เช่น เสมอ ๆ บ่อย ๆ

ไม่เคย ไม่มีเลย ทั้งหมด เป็นต้น

3.7 ไม่ควรใช้ประโยคปฏิเสธ หรือปฏิเสธซ้อน เพราะอาจทำให้ผู้ตอบเข้าใจได้ยาก หรือสับสน

4. ตรวจสอบข้อความที่เขียนไว้ โดยตรวจสอบด้วยตนเอง หรือให้ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นตรวจสอบ โดยพิจารณาในเรื่องของความครบถ้วนของคุณลักษณะของสิ่งที่ศึกษา ความถูกต้องเหมาะสมการใช้ภาษา สอดคล้องกันกับรูปแบบการตอบที่กำหนดไว้ว่าควรใช้รูปแบบของการตอบแบบใด เช่น

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ชอบมากที่สุด ชอบมาก ปานกลาง ชอบน้อย ชอบน้อยที่สุด

5. ตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น โดยการทดลองใช้แบบวัดเจตคติกับกลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่ง เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของข้อความ และภาษาที่ใช้ รวมทั้งการตรวจสอบคุณภาพด้านอื่น ๆ ได้แก่ ความเที่ยงตรง ค่าจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติทั้งฉบับด้วย

6. กำหนดการให้คะแนนการตอบของแต่ละตัวเลือก โดยทั่วไปนิยมกำหนดคะแนนเป็น 5 4 3 2 1 สำหรับข้อความทางบวก และ 1 2 3 4 5 สำหรับข้อความทางลบ

7. จัดชุดแบบวัดเจตคติ เมื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดเจตคติแล้วจัดชุดแบบวัดเจตคติ ซึ่งโดยทั่วไปจะมีจำนวนข้อความตั้งแต่ 20 ข้อขึ้นไป เพราะถ้าแบบวัดจำนวนน้อย ความเชื่อมั่นมักจะมีค่าน้อย

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับเจตคติ พบว่าเจตคติเป็นความรู้สึก ความคิดเห็น หรือท่าทีของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หลังจากบุคคลนั้นได้รับประสบการณ์ในสิ่งนั้น ซึ่งอาจแสดงออกมาในลักษณะทางบวกหรือทางลบก็ได้ นอกจากนี้เจตคดียังมีส่วนสำคัญมากต่อการเรียนการสอน ถ้านักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนสิ่งใดสิ่งหนึ่งนักเรียนย่อมทำสิ่งนั้นได้ดี และในทางตรงกันข้าม ถ้านักเรียนมีเจตคติไม่ดีต่อการเรียนสิ่งใดสิ่งหนึ่งนักเรียนย่อมทำสิ่งนั้นได้ไม่ดี ดังนั้นสำหรับการวิจัยครั้งนี้จึงได้นิยาม เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็น หรือท่าทีของนักเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษหลังจากได้รับกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งอาจแสดงออกมาในลักษณะทางบวกหรือทางลบก็ได้โดยพิจารณาตามคะแนนที่ได้จากการตอบแบบวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

6. เจตคติที่มีต่อวิชาภาษาอังกฤษ

เจตคติ (attitude) เป็นคำที่บัญญัติในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546) อ่านว่า เจ-ตะ-คะ-ติ หมายถึง ท่าทีหรือความรู้สึกของบุคคล ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของเจตคติไว้ดังนี้

บุญศรี คำชาย (2540, หน้า 159) ให้ความหมายของเจตคติว่า หมายถึง ท่าที ความรู้สึก หรือความคิดที่บุคคลมีต่อวัตถุ เหตุการณ์ หรือบุคคลอื่นๆ ที่อยู่รอบตัวเรา

ล้วน สายยศ, และอังคณา สายยศ (2543, หน้า 54) ได้กล่าวว่า เจตคติเป็น ความรู้สึกเชิง สรีรชาติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด จนเกิดความพร้อมที่จะแสดงการกระทำออกมา ซึ่งอาจจะ ไปในทางดีหรือไม่ดีก็ได้เจตคดียังไม่เป็นพฤติกรรม แต่จะเป็นตัวการที่ทำให้เกิดพฤติกรรม

เจลา ประเสริฐสังข์ (2542, หน้า 256) ให้ความหมายของเจตคติว่า หมายถึง สภาพจิตใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าต่างๆ ในลักษณะที่ยอมรับ (accept) สิ่งนั้น หรือปฏิเสธ (reject) สิ่งนั้น

สรุปได้ว่า เจตคติหมายถึง ความรู้สึกจากการเรียนการสอนความคิดเห็นของ นักเรียนที่มีต่อสิ่งหนึ่ง หลังจากที่ได้รับประสบการณ์ในสิ่งนั้น ซึ่งอาจแสดงออกมาในลักษณะ ทางบวกหรือทางลบก็ได้โดยวัดจากแบบสอบถามวัดเจตคติ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

พิศาล อินทร์ทอง (2541, หน้า 102) การสร้างบทเรียนอ่านเสริมจากหนังสือพิมพ์ ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปรางค์กู๋ จังหวัดศรีสะเกษใช้เวลา 1 ภาคเรียนพบว่า ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังการใช้บทเรียนอ่านเสริมสูงกว่าก่อนการใช้บทเรียนเสริมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ณิชากัทธ วัฒนพานิช (2543, หน้า 57-62) ได้ทดลองใช้หนังสือพิมพ์ในการ เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสนใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีวรรณกรรม(genre based approach) ด้วยสื่อ หนังสือพิมพ์กับการสอนตามคู่มือครูในการศึกษาทดลองครั้งนี้ใช้เวลา 2 คาบๆ ละ 50 นาที ผล ปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่ได้รับสอนตามแนวทฤษฎีวรรณกรรม คือสอนให้ นักเรียนรับประสบการณ์ตรงในการใช้ภาษาโดยให้นักเรียนเรียนรู้รูปแบบภาษาในเนื้อความ ชนิดต่างๆ หรือตามอรรถลักษณะ (genre) ด้วยหนังสือพิมพ์มีความเข้าใจในการอ่านภาษาสูง กว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศศิวิมล กังลี (2544, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะการ อ่านเพื่อการสื่อสารจากหนังสือพิมพ์และนิตยสารภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี

ที่ 5 โรงเรียนวัดไร่ขิงจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษจากหนังสือพิมพ์และนิตยสารภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่าน สูงกว่าความสามารถในการอ่านก่อนได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมและแบบฝึกทักษะการอ่านอยู่ในระดับสูงทุกบทเรียน

กันตรัตน์ ชื่นชมน้อย (2547, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างแบบฝึกการอ่านจากหนังสือพิมพ์และนิตยสารภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ผลการวิจัยปรากฏว่า)ประสิทธิภาพของแบบฝึกการอ่านจากหนังสือพิมพ์และนิตยสารภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร มีค่าเท่ากับ 68.79 / 57.90 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ ปานกลาง และสูงหลังการเรียนแบบฝึกการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนมีความคิดเห็นที่ดีต่อแบบฝึกการอ่านจากหนังสือพิมพ์และนิตยสารภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

สมพร ฉายไทย (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้หนังสือพิมพ์เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 ระยะเวลา 16 คาบๆ ละ 50 นาที ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนหลังการเรียนโดยใช้หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความคิดเห็นของนักเรียนต่อการใช้หนังสือพิมพ์ในการอ่านภาษาอังกฤษอยู่ในระดับพึงพอใจ

2. งานวิจัยต่างประเทศ

ซีลี (Seely, 1980) ทำการวิจัยพัฒนาการด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจกับการใช้หนังสือพิมพ์และหนังสือแบบเรียน ปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ในด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจของกลุ่มที่ใช้หนังสือพิมพ์และแบบเรียน และกลุ่มที่ใช้แบบเรียนเพียงอย่างเดียวมีความแตกต่างกัน และทัศนคติของทั้งสองกลุ่มแตกต่างกัน คือกลุ่มที่ใช้หนังสือพิมพ์มีทัศนคติที่ดีกว่ากลุ่มที่ใช้แบบเรียนเพียงอย่างเดียว

คิง (King, 1986, pp.2179-A) จัดทำโครงการสอนอ่านโดยใช้เอกสารเสริมจากหนังสือพิมพ์ซึ่งมีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ

1. ศึกษาเจตคติและความสนใจของครูผู้สอนและนักเรียนต่อโครงการดังกล่าว
2. เพื่อพัฒนาโครงการการสอนอ่านโดยใช้หนังสือพิมพ์เสริม
3. เพื่อศึกษาผลการใช้โครงการดังกล่าวที่มีผลต่อการพัฒนาความเข้าใจการอ่านและคำศัพท์ของนักเรียนเกรด 5

ในการศึกษาทดลองของ คิง ผู้เรียนกลุ่มทดลองเรียนการอ่านโดยใช้เอกสารเสริมจากหนังสือพิมพ์ สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ๆ ละ 20-25 นาที ใช้เวลา 12 สัปดาห์ ส่วนกลุ่มควบคุมเรียนการอ่านตามปกติผลการทดลองปรากฏว่าผลคะแนนความเข้าใจในการอ่านและคำศัพท์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ไม่แตกต่างกันอีกทั้งไม่สามารถบอกได้ชัดว่าเอกสารเสริมจากหนังสือพิมพ์และจัดทำขึ้นอย่างดีใช้สะดวกและมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนได้มาก

แอมแมน, และ มิทเทิลสเตดท์ (Amman, & Mittelsteadt, 1987, pp. 708-715) ได้ทดลองใช้หนังสือพิมพ์ในการสอนเสริมนักเรียนมัธยมปลายในรัฐวิสคอนซิน ซึ่งเป็นนักเรียนที่ไม่ผ่านข้อสอบการอ่านและมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการอ่านและไม่พยายามทำความเข้าใจกับสิ่งที่อ่าน โดยรีบตอบคำถามให้เสร็จอย่างรวดเร็ว และไม่สนใจที่จะพัฒนาการอ่านของตน การทดลองครั้งนี้เริ่มจากให้นักเรียนคุ้นเคยกับรูปแบบและส่วนประกอบต่างๆ ของหนังสือพิมพ์ โดยคัดเลือกข่าวที่อยู่ในความสนใจของผู้เรียนและใช้เทคนิคการตั้งคำถามแบบ Wh-question (What, Where, When Why, Who and How) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนที่เปลี่ยนไป คือ ให้ความสนใจในการเรียนและมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น มีนิสัยรักการอ่านและมีพัฒนาการด้านการอ่านเพิ่มขึ้นรวมถึงให้ความสนใจกับเหตุการณ์ปัจจุบันมากขึ้น

พาลเมอร์ (Palmer, 1990) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสอนอ่านระดับวิเคราะห์โดยใช้หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการอ่านระดับวิเคราะห์โดยใช้หนังสือพิมพ์ กลุ่มทดลองต้องศึกษาวิธีการอ่านและพัฒนาทักษะการอ่านระดับวิเคราะห์โดยการใช้นหนังสือพิมพ์แทนการใช้แบบเรียน ส่วนกลุ่มควบคุมใช้แบบเรียนเพียงอย่างเดียว ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มทดลองที่ใช้หนังสือพิมพ์มีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านระดับวิเคราะห์สูงกว่ากลุ่มที่ใช้แบบเรียนเพียงอย่างเดียว

ฮายาคาวา (Hayakawa, 1990, p.90) รายงานว่า ผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาในประเทศญี่ปุ่นมีความสามารถด้านการอ่านเพิ่มขึ้นหลังจากการทดลองให้ผู้เรียนอ่านหนังสือพิมพ์นอกเวลาเป็นระยะเวลา 8 เดือน รวมทั้งมีประสิทธิภาพในการฟังและการเขียนและนอกจากนี้ยังเกิดผลกระทบด้านบวกต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

ฮายาชิ (Hayashi, 1999, pp.118-126) ได้วิจัยเรื่องกลวิธีในการอ่านและการอ่านหนังสือพิมพ์นอกเวลาในชั้นเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ ผลการทดลองพบว่า ผู้เรียนจำนวน 69 เปอร์เซ็นต์ ของจำนวนทั้งหมด 100 คน แสดงความคิดเห็นว่า มีความรู้ด้านคำศัพท์เพิ่มขึ้นหลังการอ่านหนังสือพิมพ์นอกเวลาเป็นจำนวนมากและมีผลคะแนนด้านทักษะอ่านสูงกว่าทักษะอื่นๆ เช่น การฟัง การเขียนและไวยากรณ์

ลี (Lee, 2001, abstract) ได้ทำการวิจัยการสอนยุทธศาสตร์การอ่านสำหรับนักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษในไต้หวันที่ได้รับอิทธิพลจากลัทธิขงจื้อ เพื่อบรรยายรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมในประเทศไต้หวัน ภายใต้กระบวนการสอนที่แตกต่างกัน 2 บริบท นอกจากนั้นยังมุ่งศึกษาอิทธิพลด้านสังคมวัฒนธรรมของความเชื่อในลัทธิขงจื้อที่มีต่อ

การรับรู้ตัวเองของผู้เรียนภาษาอังกฤษ โดยใช้การสังเกตและสำรวจนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 2 ห้องเรียนในชั้นที่ 1 นักเรียน 10 คน ถูกคัดเลือกมาสัมภาษณ์และในชั้นที่ 2 สอนยุทธศาสตร์การอ่าน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้การสัมภาษณ์ สํารวจ จดบันทึก สังเกตผู้ที่ถูกเลือกเข้าร่วมวิจัย และการแปลความหมายใช้แนวความคิดของกลุ่มสร้างสรรค์ความรู้เชิงสังคมและการวิเคราะห์อิทธิพลของลัทธิขงจื้อตามแบบของ ยุม (Yum) ในจำนวน 2 ห้องเรียน ในการสอนแบบเก่าโดยยึดตำรา และใช้ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาจีน พบว่านักเรียนเรียนภาษาอังกฤษเป็นกลุ่มไม่มีการแลกเปลี่ยนแนวความคิดเป็นรายบุคคลและไม่มีการวิพากษ์วิจารณ์เพื่อน ๆ เมื่อใช้การสอนยุทธศาสตร์การอ่านนักเรียนมีการอภิปรายกลุ่มมากขึ้น เมื่อแบ่งกลุ่มเล็กๆ ความสัมพันธ์ระหว่างครูและเพื่อนเริ่มเป็นส่วนตัวมากขึ้น ในช่วงที่สัมภาษณ์ ผู้เรียนหลายคนแสดงความรู้สึกไม่ชอบต่อกระบวนการสอน และรู้สึกว่าความสามารถทางภาษาของเขาต่ำ แต่ความรู้สึกพอใจที่ครูใช้สื่อสภาพจริงเพื่อการใช้ภาษาในการสื่อสารที่มีความหมาย ยอมรับความเชื่อที่มีต่อการนับถือลัทธิขงจื้อ

จากผลงานวิจัยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศสรุปได้ว่า การอ่านโดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อการสอนสามารถช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านสูงขึ้น และทำให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่านอีกด้วย ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจนำสื่อสิ่งพิมพ์มาใช้ประกอบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถและความสนใจในการเรียนมีเทคนิคในการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อให้นักเรียนหาความรู้จากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร และวารสารเพื่อเสริมในการอ่านนอกเวลาอีกด้วย ครูเป็นผู้ให้คำแนะนำ การอ่านเพื่อจับใจความของเนื้อเรื่องได้ทั้งคำศัพท์ ไวยากรณ์และอื่นๆอีกด้วย ผลการวิจัยพบว่าการอ่านหนังสือพิมพ์นั้นมีความรู้ด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษ นักเรียนต้องมีความรู้ด้านคำศัพท์เพื่อจะนำไปสู่ความสำเร็จที่ตั้งไว้ได้เพื่อจะเอาไปสื่อสารกับผู้อื่นได้ ในการสื่อสารนั้นมีหลายทักษะมีการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนในการอ่านภาษาอังกฤษ